ROZHODNUTÍ

ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2015/162

ze dne 9. července 2014

o státní podpoře SA.36612 (2014/C) (ex 2013/NN), kterou poskytlo Lotyšsko společnosti Parex

(oznámeno pod číslem C(2014) 4550)

(Pouze anglické znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské Unie, a zejména na čl. 108 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

poté, co vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek v souladu s výše uvedenými ustanoveními ([1]),

vzhledem k těmto důvodům:

1. POSTUP

1.1 Předchozí opatření ve prospěch společnosti Parex

(1) Dne 10. listopadu 2008 oznámilo Lotyšsko Komisi soubor opatření státní podpory ve prospěch společnosti AS Parex banka (dále jen „Parex banka"), který měl podpořit stabilitu finančního systému. Komise tato opatření dne 24. listopadu 2008 dočasně schválila ([2]) (dále jen „první rozhodnutí o podpoře na záchranu"), a to na základě závazku Lotyšska, že do šesti měsíců předloží plán restrukturalizace společnosti Parex banka.

(2) Na žádost Lotyšska schválila Komise dva soubory změn opatření podpory ve prospěch společnosti Parex banka, a to rozhodnutími ze dne 11. února 2009 ([3]) (dále jen „druhé rozhodnutí o podpoře na záchranu") a 11. května 2009 ([4]) (dále jen „třetí rozhodnutí o podpoře na záchranu").

(3) Dne 11. května 2009 předložilo Lotyšsko plán restrukturalizace společnosti Parex banka. V rozhodnutí ze dne 29. června 2009 ([5]) dospěla Komise k předběžnému závěru, že oznámená restrukturalizační opatření představují státní podporu pro společnost Parex banka, a vyslovila pochybnosti o tom, zda lze tuto podporu považovat za slučitelnou s vnitřním trhem. Komise se proto rozhodla zahájit řízení podle čl. 108 odst. 2 Smlouvy a požádala Lotyšsko, aby poskytlo informace, které jsou zapotřebí pro posouzení slučitelnosti podpory.

(4) V období od 11. května 2009 do 15. září 2010 došlo mezi Lotyšskem a Komisí k řadě výměn informací a diskusí ohledně restrukturalizace společnosti Parex banka. V tomto období Lotyšsko několikrát plán restrukturalizace společnosti Parex banka aktualizovalo.

(5) Plán restrukturalizace předpokládal rozdělení společnosti Parex banka na nově založenou tzv. „dobrou banku" s názvem AS Citadele banka (dále jen „Citadele"), která převezme veškerá hlavní aktiva a některá nesouvisející aktiva ([6]), a tzv. „špatnou banku" (dále jen „Reverta" ([7])), v níž zůstanou zbývající nesouvisející a nevýkonná aktiva. K tomuto rozdělení došlo dne 1. srpna 2010.

([1]) Rozhodnutí Komise ve věci SA.36612 – 2014/C (ex 2013/NN) (Úř. věst. C 147, 16.5.2014, s. 11).
([2]) Rozhodnutí Komise ve věci NN 68/08 (Úř. věst. C 147, 27.6.2009, s. 1).
([3]) Rozhodnutí Komise ve věci NN 3/09 (Úř. věst. C 147, 27.6.2009, s. 2).
([4]) Rozhodnutí Komise ve věci N 189/09 (Úř. věst. C 176, 29.7.2009, s. 3).
([5]) Rozhodnutí Komise ve věci C 26/09 (ex N 289/09) (Úř. věst. C 239, 6.10.2009, s. 11).
([6]) Zejména splácené úvěry poskytnuté dlužníkům usazeným ve Společenství nezávislých států (dále jen „SNS"), litevská dceřiná společnost, pobočky ve Švédsku a Německu a činnost v oblasti správy majetku, včetně švýcarské dceřiné společnosti.
([7]) Po rozdělení, k němuž došlo dne 1. srpna 2010, si banka původně ponechala název Parex banka, v květnu 2012 však název společnosti změnila na „AS Reverta".

(6) Rozhodnutím ze dne 15. září 2010 ([8]) (dále jen „konečné rozhodnutí o společnosti Parex“) schválila Komise plán restrukturalizace společnosti Parex banka, a to na základě závazků přijatých lotyšskými orgány, které byly předloženy dne 3. září 2010.

(7) Rozhodnutím ze dne 10. srpna 2012 (dále jen „pozměňující rozhodnutí“) ([9]) schválila Komise na žádost Lotyšska změny tří závazků obsažených v konečném rozhodnutí o společnosti Parex. Tyto změny se týkaly: 1. prodloužení lhůty pro odprodej úvěrů v SNS ([10]) do dne 31. prosince 2014; 2. zvýšení limitu minimálních požadavků na kapitálovou přiměřenost vztahujících se na společnost Citadele na úrovni banky a skupiny a 3. povolení převodu maximálních částek poskytnutých úvěrů, které nebyly v předchozích letech využity, při současném dodržení původních omezení týkajících se podílu na trhu.

(8) Komise bere na vědomí, že dne 5. června 2014 Lotyšsko výjimečně souhlasilo s tím, aby bylo toto rozhodnutí přijato v angličtině.

1.2 **Formální vyšetřovací řízení**

(9) Dne 1. října 2013 požádalo Lotyšsko o další změnu konečného rozhodnutí o společnosti Parex, a to o odklad lhůty pro odprodej činnosti společnosti Citadele v oblasti správy majetku ([11]). Při posuzování této žádosti o změnu Komise zjistila, že Lotyšsko poskytlo společnostem Parex a Citadele státní podporu přesahující opatření podpory, která Komise schválila.

(10) V období od […] (*) do 4. března 2014 se mezi Lotyšskem a Komisí uskutečnila řada výměn informací ohledně těchto dodatečných opatření podpory. Lotyšsko poskytlo další informace a dokumenty dne 30. října 2013, 31. ledna 2014 a 4. března 2014 (včetně revidovaného plánu restrukturalizace společnosti Parex banka).

(11) Ode dne 11. listopadu 2013 dostává Komise každý měsíc rovněž aktuální informace o pokroku Lotyšska při prodeji společnosti Citadele, který byl zahájen v říjnu 2013.

(12) Rozhodnutím ze dne 16. dubna 2014 (dále jen „rozhodnutí o zahájení řízení“) ([12]) Komise Lotyšsku sdělila, že se po posouzení informací, které lotyšské orgány předložily, rozhodla zahájit řízení podle čl. 108 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva“). V rozhodnutí o zahájení řízení vyzvala Komise zúčastněné strany, aby se k podpoře vyjádřily, a v reakci na tuto výzvu obdržela dne 23. května 2014 jedno podání.

(13) Lotyšsko Komisi informovalo, že kvůli naléhavosti výjimečně souhlasí s tím, aby bylo toto rozhodnutí přijato v angličtině.

2. **POPIS**

2.1 **Dotčený podnik**

(14) Společnost Parex banka byla druhou největší bankou v Lotyšsku s celkovými aktivy k 31. prosinci 2008 ve výši 3,4 miliardy LVL (4,9 miliardy EUR). Společnost Parex banka byla založena v roce 1992. V listopadu 2008 získalo Lotyšsko od dvou největších akcionářů 84,83 % základního kapitálu banky za symbolickou celkovou kupní cenu ve výši 2 LVL (přibližně 3 EUR), což představuje opatření státní podpory, které Komise schválila v prvním a druhém rozhodnutí o podpoře na záchranu. Po rekapitalizaci, která byla schválena v rozhodnutích o podpoře na záchranu, Lotyšsko svůj podíl ve společnosti Parex banka dále navýšilo na přibližně 95 %, a to vložením dodatečné částky ve výši 140,75 milionu LVL v květnu 2009; toto opatření Komise schválila ve třetím rozhodnutí o podpoře na záchranu.

(15) V dubnu 2009 získala Evropská banka pro obnovu a rozvoj (dále jen „EBRD“) 25 % základního kapitálu společnosti Parex banka plus jednu akcii. Po rozdělení společnosti Parex banka na dobrou a špatnou banku v roce 2010 s následnými změnami vlastnické struktury jsou v současnosti akcionáři společnosti Citadele Lotyšsko (75 %) a EBRD (25 %), zatímco akcionáři společnosti Reverta jsou Lotyšsko (84,15 %), EBRD (12,74 %) a ostatní akcionáři (3,11 %).

([8]) Rozhodnutí Komise 2011/364/EU (Úř. věst. L 163, 23.6.2011, s. 28).
([9]) Rozhodnutí Komise ve věci SA.34747 (Úř. věst. C 273, 21.9.2013, s. 1).
([10]) To znamená úvěry pro dlužníky usazené v SNS.
([11]) Činnost v oblasti správy majetku sestává ze segmentu správy soukromého kapitálu ve společnosti Citadele, dceřiných společností zajišťujících správu aktiv a společnosti AP Anlage & Privatbank AG ve Švýcarsku.
(*) Důvěrné informace
([12]) Viz poznámka pod čarou č. 1.

(16) Podrobný popis společnosti Parex banka do doby přijetí konečného rozhodnutí o společnosti Parex je uveden v 11. až 15. bodě odůvodnění zmíněného rozhodnutí.

2.2 **Opatření podpory, která byla schválena ve prospěch společností Citadele a Reverta**

(17) Ve prospěch společnosti Parex banka schválila Komise v prvním, druhém a třetím rozhodnutí o podpoře na záchranu (dále jen „rozhodnutí o podpoře na záchranu“) a rovněž v konečném rozhodnutí o společnosti Parex řadu opatření podpory.

(18) Plán restrukturalizace, který Komise schválila v konečném rozhodnutí o společnosti Parex, předpokládal, že podpora na záchranu, kterou již Komise povolila, bude prodloužena do konce období restrukturalizace a rozdělena mezi společnosti Citadele a Reverta. V konečném rozhodnutí o společnosti Parex byla schválena rovněž další podpora na restrukturalizaci společností Reverta a Citadele. V rozhodnutí byl stanoven i mechanismus využití podpory, která byla předběžně schválena v rozhodnutích o podpoře na záchranu, po rozdělení společnosti Parex banka, pokud jde o:

a) podporu likvidity ve formě státních vkladů ve prospěch společností Citadele a Reverta ([13]);

b) státní záruky za závazky společností Citadele a Reverta ([14]);

c) státní rekapitalizační opatření ve prospěch společností Reverta a Citadele ([15]) a

d) opatření na záchranu aktiv ve prospěch společnosti Citadele ([16]).

3. **DŮVODY ZAHÁJENÍ FORMÁLNÍHO VYŠETŘOVACÍHO ŘÍZENÍ**

3.1. **Dodatečná opatření, která Lotyšsko provedlo ve prospěch společností Parex banka, Citadele a Reverta**

(19) Podle zprávy, kterou dne 29. srpna 2013 předložil kontrolní správce ([17]), a dokumentů a informací, jež Lotyšsko poskytlo od října 2013, se zdálo, že Lotyšsko provedlo bez předběžného oznámení Komisi tato opatření:

a) dne 22. května 2009 poskytlo Lotyšsko společnosti AS Parex banka podřízený úvěr ve výši 50,27 milionu LVL (kvalifikovaný jako kapitál tier 2) se splatností sedm let, tj. do dne 21. května 2016 (dále jen „první opatření“). Splatnost tohoto podřízeného úvěru přesahovala splatnost nejvýše pět let, která byla stanovena v prvním rozhodnutí o podpoře na záchranu a potvrzena v konečném rozhodnutí o společnosti Parex;

b) dne 27. června 2013 povolilo Lotyšsko společnosti Citadele dodatečné osmnáctiměsíční prodloužení splatnosti (dále jen „druhé opatření“) u podřízených úvěrů ve výši 37 milionů LVL (z celkové částky ve výši 45 milionů LVL, kterou Lotyšsko v té době drželo) ([18]). Lotyšsko prodloužení splatnosti podřízených úvěrů Komisi neoznámilo;

([13]) 55.–57. bod odůvodnění konečného rozhodnutí o společnosti Parex.
([14]) 58.–61. bod odůvodnění konečného rozhodnutí o společnosti Parex.
([15]) 62.–68. bod odůvodnění konečného rozhodnutí o společnosti Parex.
([16]) 69. a 70. bod odůvodnění konečného rozhodnutí o společnosti Parex.
([17]) Kontrolní správce byl jmenován na základě pověření, které společnosti Reverta a Citadele a lotyšské orgány podepsaly dne 28. února 2011. Kontrolní správce předkládá pololetní zprávy o dohledu za předchozí pololetí, a to počínaje od pololetí končícího dnem 31. prosince 2010.
([18]) Po rozdělení společnosti Parex banka byla dne 1. srpna 2010 založena společnost Citadele. V konečném rozhodnutí o společnosti Parex byl schválen převod všech podřízených úvěrů, které byly původně poskytnuty společnosti Parex banka, na společnost Citadele. Při rozdělení neposkytlo Lotyšsko společnosti Parex banka žádný kapitál tier 2, nebo jej mohlo poskytnout po rozdělení, jak je blíže popsáno v 21. bodě odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.
Dne 3. září 2009 souhlasila EBRD s refinancováním části podřízeného úvěru, který předtím společnosti Parex banka poskytlo Lotyšsko. K 31. prosinci 2009 činily podřízené úvěry, které Lotyšsko poskytlo společnosti Parex banka, 37 milionů LVL, zatímco podřízený úvěr, který refinancovala EBRD, činil 13 milionů LVL.
V době rozdělení převzalo Lotyšsko z celkového podřízeného úvěru ve výši 13 milionů LVL, který držela EBRD, částku ve výši 8 milionů LVL. K 1. srpnu 2010 činila celková výše podřízených úvěrů, které drželo Lotyšsko, 45 milionů LVL (s různou splatností), zatímco EBRD držela podřízený úvěr ve výši 5 milionů LVL.

c) od roku 2011 mimoto Lotyšsko poskytuje společnosti Reverta podporu likvidity přesahující maximální výši schválenou Komisí v konečném rozhodnutí o společnosti Parex (dále jen „třetí opatření“), a to podle základního scénáře i pesimistického scénáře ([19]).

(20) Na základě informací, které měla Komise v době vydání rozhodnutí o zahájení řízení k dispozici s ohledem na první a druhé opatření, měla Komise vážné pochybnosti, zda lze tato opatření považovat za slučitelná s vnitřním trhem, jelikož:

a) v původním posouzení slučitelnosti podřízených úvěrů poskytnutých Lotyšskem se pětiletá doba splatnosti úvěrů považovala za nezbytné minimum, na jehož základě bylo možno úvěry pokládat za slučitelné, a

b) nebyly předloženy žádné nové argumenty, které by odůvodňovaly, proč ve skutečnosti představuje naprosto nezbytné minimum delší doba splatnosti.

(21) Stejně tak nebyly v době vydání rozhodnutí o zahájení řízení předloženy dostatečné argumenty, které by prokazovaly slučitelnost třetího opatření.

(22) Z těchto důvodů zahájila Komise s ohledem na protiprávní podporu, která byla poskytnuta prostřednictvím prvního, druhého a třetího opatření, jak bylo popsáno v 19. bodě odůvodnění, formální vyšetřovací řízení podle čl. 13 odst. 1 a čl. 4 odst. 4 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ([20]).

3.2. **Porušení závazku týkajícího se odprodeje činnosti společnosti Citadele v oblasti správy majetku**

(23) Lotyšsko nedodrželo rovněž závazek, který je uveden v konečném rozhodnutí o společnosti Parex a který se týká odprodeje činnosti společnosti Citadele v oblasti správy majetku do dne 30. června 2013 bez správce převodu, nebo do dne 31. prosince 2013 s pomocí správce převodu (dále jen „čtvrté opatření“) ([21]). Závazek týkající se odprodeje činnosti společnosti Citadele v oblasti správy majetku v těchto lhůtách byl proto porušen.

(24) V rozhodnutí o zahájení řízení dospěla Komise k závěru, že porušení závazku popsaného v 21. bodě odůvodnění představuje zneužití podpory. Komise se proto rozhodla zahájit s ohledem na zneužití podpory formální vyšetřovací řízení podle článku 16 nařízení (ES) č. 659/1999.

4. **PŘIPOMÍNKY ZÚČASTNĚNÝCH STRAN**

(25) Po vydání rozhodnutí o zahájení řízení obdržela Komise připomínky od jedné fyzické osoby, která neposkytla údaje, jež by prokazovaly, že ji lze považovat za zúčastněnou stranu, tj. stranu, jejíž *vlastní* zájmy by mohly být ovlivněny opatřením (jako jsou například konkurenti nebo profesní sdružení ([22])), nebo že jedná jménem zúčastněné strany.

(26) Obdržené připomínky se týkaly údajné nezákonnosti s ohledem na společnost Parex banka a netýkaly se prvního, druhého a třetího opatření, jež Lotyšsko provedlo ve prospěch společností Parex banka, Citadele a Reverta, ani čtvrtého opatření. Připomínky se v zásadě týkaly skutečností a informací, které přímo nesouvisely s prosazováním pravidel státní podpory v dotyčném případě. Za účelem posouzení provedeného v tomto rozhodnutí byly proto zaevidovány a pokládány za obecné informace o trhu.

5. **PŘIPOMÍNKY LOTYŠSKA K FORMÁLNÍMU VYŠETŘOVACÍMU ŘÍZENÍ**

(27) Po vydání rozhodnutí o zahájení řízení podalo Lotyšsko dne 26. května 2014 připomínky, které měly odstranit pochybnosti, jež Komise uvedla s ohledem na slučitelnost prvního, druhého a třetího opatření a porušení závazku týkajícího se odprodeje činnosti společnosti Citadele v oblasti správy majetku.

([19]) Další informace jsou uvedeny v 21. bodě odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.
([20]) Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 smlouvy o fungování Evropské unie (Úř. věst. L 83, 27.3.1999, s. 1).
([21]) Viz 73. bod odůvodnění konečného rozhodnutí o společnosti Parex.
([22]) Viz čl. 1 písm. h) nařízení (ES) č. 659/1999.

(28) Dne 30. května 2014 předložilo Lotyšsko rovněž aktualizovaný plán restrukturalizace, v němž byly zahrnuty informace a kompenzační opatření uvedená v oddílech 5.1 až 5.5 tohoto rozhodnutí.

(29) Na základě žádosti Komise o informace poskytlo Lotyšsko dne 23. června 2014 další údaje týkající se druhého opatření.

5.1 **Ohledně původní splatnosti podřízených úvěrů přesahující splatnost stanovenou v rozhodnutích o podpoře na záchranu a v konečném rozhodnutí o společnosti Parex (první opatření)**

(30) Ve svých připomínkách ze dne 26. května 2014 Lotyšsko uvedlo, že přijetí prvního opatření bylo nezbytné, aby mohla společnost Parex banka dodržet platné regulativní požadavky solventnosti a zabránit tak nenapravitelnému zhroucení nestabilního, do značné míry vzájemně propojeného a závislého lotyšského bankovního systému.

(31) Lotyšsko uvedlo, že v době přijetí prvního rozhodnutí o podpoře na záchranu měly lotyšské orgány k dispozici jen omezené informace o skutečné finanční situaci společnosti Parex banka a o kvalitě jejích aktiv. V původní žádosti o schválení opatření státní podpory Komisí se proto Lotyšsko zavázalo poskytnout podřízené úvěry s pětiletou splatností, jelikož tato splatnost představovala minimální splatnost, která byla nezbytná, aby se podřízené úvěry považovaly podle příslušných ustanovení lotyšských právních předpisů za kapitál tier 2.

(32) Lotyšsko rovněž uvedlo, že za účelem lepšího posouzení finanční situace společnosti Parex banka nařídilo společnosti PricewaterhouseCoopers, aby ve společnosti Parex banka provedla hloubkovou prověrku, která byla dokončena dne 26. ledna 2009, po přijetí prvního rozhodnutí o podpoře na záchranu.

(33) Lotyšsko současně zdůraznilo skutečnost, že v letech 2008–2009 byla situace na trhu velmi dynamická a že se kvalita úvěrů zhoršovala rychleji, než se očekávalo. Tato zhoršující se situace se odrazila i v přijetí tří rozhodnutí o podpoře na záchranu společnosti Parex banka ze strany Komise a předložení několika verzí plánu restrukturalizace společnosti Parex banka Lotyšskem, přičemž poslední verze byla předložena dne 11. května 2009 (dále jen „plán restrukturalizace z roku 2009“).

(34) V této souvislosti Lotyšsko objasnilo, že předpoklady a výhledy uvedené v rozhodnutích o podpoře na záchranu rychle zastarávaly kvůli rychlým změnám ekonomického prostředí, jež byly způsobeny především světovou finanční krizí a snižující se důvěrou trhu ve společnost Parex banka. Lotyšsko proto dospělo k závěru, že pětiletá splatnost podřízených úvěrů, které Lotyšsko poskytlo společnosti Parex banka, již k stabilizaci zranitelného lotyšského bankovního systému nepostačuje. Skutečně se ukázalo, že společnost Parex banka, která byla v té době systémovou bankou, potřebovala podřízené úvěry s delší splatností než pět let, aby mohla dodržet požadavky solventnosti, a zejména splnit platné požadavky na kapitálovou přiměřenost.

(35) Podle regulačního rámce (založeného na normách Basel II ([23])), který se na společnost Parex banka vztahoval v době poskytnutí podřízených úvěrů, by se za kapitál tier 2 považovalo pouze 80 % úvěrů s pětiletou splatností ve výši 50,27 milionu LVL (tj. pouze 40,22 milionu LVL). Pro regulační účely bylo nutno uplatnit na částku podřízených úvěrů každý rok kumulativní diskontní (nebo amortizační) faktor s cílem zohlednit klesající hodnotu těchto nástrojů jakožto kladných složek regulatorního kapitálu. Pro účely kapitálové přiměřenosti je proto úvěr s pětiletou splatností na počátku způsobilý pouze s ohledem na 80 % jeho výše; začátkem druhého roku s ohledem na 60 % atd.

(36) Toto podání Lotyšsko doložilo srovnávacími výpočty, které prokazují, že pokud by Lotyšsko poskytlo podřízené úvěry pouze s pětiletou splatností, nebyly by od počátku plně způsobilé jako kapitál tier 2.

(37) Stanovení splatnosti podřízených úvěrů, které Lotyšsko poskytlo společnosti Parex banka, na sedm let se ukázalo jako nezbytné, aby se mohla celá částka podřízených úvěrů ve výši 50,27 milionu LVL, které stát poskytl, považovat v období 2009–2010 za kapitál tier 2, takže společnost Parex banka mohla splnit cílový ukazatel kapitálové přiměřenosti. V tabulce 1 jsou uvedeny částky způsobilého kapitálu tier 2, které společnost Parex banka držela na konci každého roku, a to podle splatnosti podřízených úvěrů ve výši 50,27 milionu LVL, jež byly poskytnuty v květnu 2009.

([23]) Basel II je společný název „Mezinárodní konvergence měření kapitálu a kapitálových standardů: revidovaný rámec“, tj. rámec, který definuje soubor standardů pro stanovení minimálních kapitálových požadavků pro bankovní organizace a který vypracoval Basilejský výbor pro bankovní dohled, skupina centrálních bank a orgány dohledu zemí skupiny G10, přičemž první standard byl vyhotoven v roce 1988.

Tabulka 1

Splatnost podřízených úvěrů poskytnutých v květnu 2009 a jejich kvalifikace jako kapitálu tier 2 (v milionech LVL)

Splatnost	2009	2010	2011
Úvěr s pětiletou splatností	40,22	30,16	20,11
Úvěr s šestiletou splatností	50,27	40,22	30,16
Úvěr se sedmiletou splatností	**50,27**	**50,27**	**40,22**
Úvěr s osmiletou splatností	50,27	50,27	50,27

(38) Lotyšsko uvedlo, že dne 9. června 2009 předložila společnost Nomura International (kterou Lotyšsko v březnu 2009 ustanovilo za účelem organizace prodeje společnosti Parex banka) lotyšským orgánům strategii prodeje společnosti Parex banka s velmi ambiciózním harmonogramem, podle něhož se dokončení prodeje plánovalo v roce 2010. Bylo proto nezbytné, aby společnost Parex banka plně dodržovala platné kapitálové požadavky nejméně do konce roku 2010.

(39) Lotyšsko rovněž uvedlo, že pokud by byla splatnost podřízených úvěrů pouze pět let, musel by plán restrukturalizace z roku 2009 zahrnovat další opatření k posílení kapitálové přiměřenosti společnosti Parex banka jiným způsobem (např. vložení nového vlastního kapitálu, okamžité rozšíření podřízených úvěrů atd.). Pokud by taková opatření nebyla přijata, byli by vkladatelé ponecháni bez ochrany a stabilita lotyšského finančního systému by byla značně ohrožena.

5.2 **Ohledně neoznámeného prodloužení splatnosti podřízených úvěrů (druhé opatření)**

(40) Co se týká druhého opatření, Lotyšsko uvedlo, že další prodloužení splatnosti podřízených úvěrů bylo nezbytné kvůli změnám právní úpravy, k nimž došlo v roce 2013. Dne 1. března 2013 lotyšská Komise pro finanční a kapitálový trh společnosti Citadele sdělila, že ukazatel kapitálové přiměřenosti skupiny musí do konce roku 2013 v absolutním vyjádření dosáhnout minimálně 10 %, zatímco doporučený kapitálový poměr k odstranění stávajících a potenciálních rizik činil […]. Do března 2013 činil minimální požadovaný ukazatel kapitálové přiměřenosti 8,4 %.

(41) Lotyšsko uvedlo, že druhé opatření bylo přijato v dobré víře, jelikož se lotyšské orgány domnívaly, že opatření je v souladu se zásadou investora v tržním hospodářství, a jelikož nevedlo k žádným finančním ztrátám pro stát.

(42) Lotyšsko rovněž prohlásilo, že se v době přijetí druhého opatření spolu se společností Citadele v dobré víře domnívalo, že možnost prodloužení splatnosti dotyčných podřízených úvěrů byla stanovena v příslušných rozhodnutích Komise a v plánu restrukturalizace.

(43) Lotyšsko tvrdilo, že by se tržní investor v postavení většinového akcionáře společnosti Citadele nejprve vynasnažil zachovat v možném rozsahu hodnotu své investice a že by přijal a provedl opatření, která jsou nezbytná, aby se zamezilo snížení účetní hodnoty jeho podílu v důsledku toho, že banka nesplňuje kapitálové požadavky. Pokud by společnost Citadele nesplňovala přísnější požadavky na kapitálovou přiměřenost, které v té době uložila Komise pro finanční a kapitálový trh, byla by ohrožena stabilita, životaschopnost a prodejnost banky, což by mělo nepříznivý dopad na možnost prodeje banky za dobrých finančních podmínek.

(44) Lotyšsko předložilo rovněž hypotetický srovnávací scénář, podle něhož nebylo druhé opatření provedeno. Podle tohoto hypotetického srovnávacího scénáře by doporučený kapitálový poměr nebyl dodržen, jelikož by ukazatel kapitálové přiměřenosti k 31. prosinci 2013 klesl pod 9,3 % v porovnání s požadovaným minimem ve výši 10 %.

(45) Lotyšsko rovněž tvrdilo, že alternativní opatření k posílení kapitálové přiměřenosti společnosti Citadele (tj. navýšení kapitálu nebo poskytnutí nových podřízených úvěrů) nebyla schůdná. Lotyšsko konkrétně uvedlo, že v roce 2013 nemohla společnost Citadele získat podřízené úvěry od třetích investorů vzhledem k závazku lotyšských orgánů prodat společnost Citadele v krátké době (tj. do 31. prosince 2014). Nejistota ohledně možného nabyvatele a jeho budoucí strategie by poskytovatele podřízených úvěrů přiměla k tomu, že by s ohledem na podřízený úvěr, který poskytli společnosti Citadele, požadovali prodejní opci (doložka o změně kontroly) ([24]). To by ve skutečnosti znamenalo, že by se splatnost těchto podřízených úvěrů při poskytnutí pokládala za kratší než pět let, a úvěry by tudíž nebyly kvalifikovány jako kapitál tier 2.

(46) V reakci na žádost Komise o informace, zda se Lotyšsko s ohledem na možné prodloužení splatnosti podřízených úvěrů poskytnutých společnosti Citadele obrátilo na EBRD, předložily lotyšské orgány dne 23. června 2014 své podání. V něm potvrdily, že se před provedením druhého opatření neobrátily na EBRD, aby jí navrhly prodloužení splatnosti podřízených úvěrů, které drží. V této souvislosti lotyšské orgány zopakovaly, že druhé opatření muselo být přijato, aby se zabránilo porušení nových, přísnějších kapitálových požadavků ze strany společnosti Citadele.

(47) Lotyšsko uvedlo, že k prodloužení splatnosti podřízeného dluhu, který drželo ve společnosti Citadele, muselo přikročit neprodleně a že nejednalo o srovnatelném prodloužení splatnosti rovněž u podřízeného dluhu v držení EBRD.

(48) Lotyšsko uvedlo, že jeho rozhodnutí v tomto ohledu bylo ovlivněno těmito třemi skutečnostmi.

a) Potřeba účinně řešit hrozící porušení nových kapitálových požadavků: společnost Citadele vypočítala své potřeby s ohledem na kapitál tier 2 a dospěla k závěru, že by na rozdíl od přijetí druhého opatření, které zahrnovalo prodloužení splatnosti o osmnáct měsíců, případná změna splatnosti u podřízeného dluhu, na němž by se podílela i EBRD, vyžadovala podstatně delší prodloužení splatnosti. Důvodem je skutečnost, že jistina u tohoto úvěru byla nižší, a její dopad na kapitálovou pozici společnosti Citadele by byl tudíž podstatně nižší. Lotyšsko rovněž uvedlo, že by prodloužení splatnosti u podřízeného dluhu v držení EBRD vyžadovalo jednání s EBRD v tomto ohledu. Vzhledem k rozdílům, pokud jde o rozhodné právo a celkovou potřebnou právní strukturu, kterou by bylo nutno zavést, by prodloužení splatnosti podřízeného úvěru, na němž by se podílela i EBRD, při současném prodloužení splatnosti u části podřízeného dluhu v držení Lotyšska vyžadovalo složitá právní ujednání.

b) Lotyšsko zdůraznilo, že v době prodloužení splatnosti rovněž usuzovalo, že by prodloužení splatnosti u podřízeného dluhu v držení EBRD ztížilo prodej společnosti Citadele, jelikož by v době prodeje existovalo více vzájemně propojených smluv týkajících se podřízeného dluhu. Lotyšsko se domnívalo, že by tato možnost prodej společnosti Citadele zkomplikovala, jelikož by mohla mít dopady na podmínky prodeje a pravděpodobně by zvýšila příslušné transakční náklady.

c) Lotyšsko mimoto podotklo, že postavení EBRD vůči společnosti Citadele mohlo znamenat, že by rozhodování EBRD o schválení prodloužení splatnosti bylo složitější. Ve svém podání ze dne 23. června 2014 Lotyšsko uvedlo, že je pevně přesvědčeno o tom, že by EBRD s prodloužením splatnosti u příslušného nástroje v zásadě souhlasila. Lotyšsko však rovněž uznalo, že se postavení EBRD liší od postavení Lotyšska, jelikož Lotyšsko je většinovým akcionářem společnosti Citadele, může tudíž mít na proces prodeje rozhodující vliv a sjednat s uchazeči různé možnosti, pokud jde o splacení podřízených úvěrů. Lotyšsko proto připustilo, že by nedostatečná kontrola EBRD nad procesem prodeje společnosti Citadele mohla EBRD od prodloužení splatnosti příslušného úvěru odradit, nebo by každopádně vedla k zdlouhavým jednáním.

5.3 **Ohledně neoznámené podpory likvidity, která byla poskytnuta společnosti Reverta (třetí opatření)**

(49) Lotyšsko a společnost Reverta uznaly, že od prosince 2010 přesahuje podpora likvidity, kterou Lotyšsko poskytlo společnosti Parex banka (a poté společnosti Reverta) povolenou výši likvidity, která byla stanovena v 55. bodě odůvodnění konečného rozhodnutí o společnosti Parex. V rozhodnutí o zahájení řízení bylo uvedeno, že k 31. prosinci 2013 činila nesplacená podpora likvidity poskytnutá společnosti Reverta 362,52 milionu LVL, což o 55,52 milionu LVL překračovalo maximální výši likvidity, která byla v případě „pesimistického scénáře" stanovena na 307 milionů LVL.

([24]) Tj. možnost držitele podřízeného dluhu požadovat, aby v případě, že se oproti době vydání dluhového nástroje změní ovládající akcionáři banky, banka svůj dluh odkoupila zpět.

(50) Lotyšsko tvrdilo, že Komise v konečném rozhodnutí o společnosti Parex původně schválila přeměnu podpory likvidity poskytnuté společnosti Parex banka ve výši ve výši 218,7 milionu LVL na kapitál. Tato částka, která měla být přeměněna na kapitál, se posléze v pozměňujícím rozhodnutí snížila na 118,7 milionu LVL. Pokud by byla podpora likvidity ve výši 118,7 milionu LVL přeměněna na kapitál, výše této podpory by se snížila a byly by dodrženy povolené limity. Na kapitál však byla z celkové podpory likvidity ve výši 118,7 milionu LVL ve skutečnosti přeměněna pouze částka ve výši 49,5 milionu LVL. Tuto skutečnost uvedlo Lotyšsko jako hlavní příčinu nadměrné výše likvidity.

(51) Lotyšsko rovněž tvrdilo, že nadměrná podpora byla zapříčiněna i prodlevami při tvorbě hotovosti v porovnání s úrovněmi, které se předpokládaly v době vydání konečného rozhodnutí o společnosti Parex. Kvůli pozdním platbám dlužníků neplnících řádně své povinnosti byla hotovost získána zpět přibližně o dva roky později. Lotyšsko se domnívá, že tento jev je dočasný, a očekává, že v roce 2015–2016 bude poskytování nadměrné podpory likvidity ukončeno.

(52) Lotyšsko i společnost Reverta však uznávají odchylku od povolených částek podpory v důsledku potíží, jimž po přijetí pozměňujícího rozhodnutí čelily při náležitém rozdělení státní podpory mezi povolenou podporu likvidity a kapitálové příspěvky.

(53) Lotyšské orgány rovněž objasnily, že v zájmu zachování bankovní licence společnosti Parex banka (nyní Reverta) muselo Lotyšsko vložit do společnosti Parex banka větší kapitál, než se předpokládalo původně (minimální výše kapitálu, jež se vyžadovala podle solventnostních pravidel, byla vyšší než maximální kapitálová podpora ve výši 218,7 milionu LVL, která byla schválena v konečném rozhodnutí o společnosti Parex). Na základě původního plánu restrukturalizace, který byl Komisi předložen, by ekonomická hodnota získaná prodejem aktiv a přeměna částky ve výši 218,7 milionu LVL nepostačovaly k tomu, aby společnost Parex banka (Reverta) splňovala regulativní požadavky na kapitálovou přiměřenost.

(54) Pokud měla být licence zachována, potřebovala tudíž společnost Parex banka (Reverta) dodatečný kapitál. Po odebrání bankovní licence by byla výše dodatečné podpory omezena na částku nezbytnou k likvidaci společnosti.

(55) Podle Lotyšska již nebylo po 31. prosinci 2011 nutné přeměnit na kapitál další podporu likvidity, jelikož společnosti Reverta byla odebrána bankovní licence. O svém plánu nepřeměnit po 31. prosinci 2011 podporu likvidity na kapitál Lotyšsko Komisi vyrozumělo během výměn informací, které předcházely přijetí pozměňujícího rozhodnutí, ačkoli tento svůj záměr nepotvrdilo ani neurčilo technické důsledky nepřeměnění podpory na kapitál a nesdělilo je Komisi. Lotyšsko zejména nezmínilo, že se v důsledku „nepřeměnění“ na kapitál nebudou finanční prostředky, které již byly poskytnuty jako podpora likvidity, snižovat tak rychle, jak se požadovalo v konečném rozhodnutí o společnosti Parex.

(56) Jelikož do 31. prosince 2011 byla na kapitál přeměněna pouze podpora likvidity ve výši 49,5 milionu LVL a podpora likvidity ve výši 69,2 milionu LVL na kapitál přeměněna nebyla, byla podpora likvidity vyšší, než bylo schváleno, o přibližně stejnou částku.

(57) Podle Lotyšska bylo zachování podpory likvidity a nepřeměnění této podpory na kapitál pro lotyšské orgány nejméně nevýhodným opatřením a ve skutečnosti omezilo státní podporu na nezbytné minimum.

(58) Lotyšsko a společnost Reverta potvrdily, že společnost Reverta již nepotřebuje „nové finanční prostředky“. Vzhledem k nižší částce podpory likvidity, která byla přeměněna na kapitál, Lotyšsko u společnosti Reverta předpokládá na konci roku 2014 podporu likvidity ve výši [300–350] milionů LVL, na konci roku 2015 ve výši [250–300] milionů LVL a na konci roku 2016 a 2017 (po likvidaci společnosti Reverta) ve výši [200–250] milionů LVL. Podle Lotyšska tato podpora likvidity přesáhne původně schválenou výši, jelikož i) na kapitál byla přeměněna nižší částka podpory likvidity a ii) očekává se, že peněžní prostředky získané při likvidaci společnosti Reverta budou nižší, než se plánovalo původně.

(59) Podle nových odhadů hotovosti, které zohledňují potíže při zpětném získávání aktiv, Lotyšsko očekává, že společnost Reverta bude mít na konci procesu likvidace (k 31. prosinci 2017) záporný kapitál ve výši [250–300] milionů LVL.

5.4 **Ohledně závazku týkajícího se odprodeje činnosti v oblasti správy majetku (čtvrté opatření)**

(60) Lotyšsko zahájilo v roce 2011 proces prodeje společnosti Citadele, aby dodrželo závazky, které přijalo a které byly uvedeny v konečném rozhodnutí o společnosti Parex. První pokus o prodej se uskutečnil s pomocí společnosti Nomura International jakožto poradce, kvůli značným nepokojům v eurozóně, které byly způsobeny hospodářskou a finanční krizí v Řecku a rovněž pádem společností Snoras a Krajbanka v Litvě a Lotyšsku, však tento pokus nebyl úspěšný.

(61) V únoru 2013 zadalo Lotyšsko nezávislému odborníkovi […] zvláštní studii, která se týkala mimo jiné dopadu odprodeje činnosti v oblasti správy majetku ke dni stanovenému v závazcích. Odborník prokázal, že hodnota dvou jednotlivých subjektů (činnost v oblasti správy majetku a zbývající část společnosti Citadele) je nižší než hodnota celé společnosti Citadele. Pokud by byla proto společnost Citadele připravena o činnost v oblasti správy majetku, snížilo by to účetní hodnotu banky, a tudíž znehodnotilo hodnotu podílů. Pomocí různých odhadů odborník prokázal, že bez činnosti v oblasti správy majetku by se „provozní zisk banky prudce snížil, […]" a že […] by se dále zhoršilo.

(62) Podle Lotyšska by na základě studie odborníka odprodej činnosti v oblasti správy majetku odděleně od zbývající části společnosti Citadele v roce 2013 poškodil životaschopnost společnosti Citadele, a tudíž její prodejnost. Tento prodej by významně omezil schopnost banky přilákat soukromé účastníky, aby do společnosti Citadele investovali za přiměřenou cenu. V roce 2013 byl proto zahájen druhý proces prodeje celé společnosti Citadele s pomocí společností Société Générale a Linklaters LLP jakožto externích poradců. V současnosti se zvažují dva způsoby prodeje, a to spojení a akvizice nebo primární veřejná nabídka akcií.

5.5 **Kompenzační opatření navrhovaná Lotyšskem**

(63) K zajištění slučitelnosti dodatečné podpory ve prospěch společností Parex banka, Citadele a Reverta, která byla poskytnuta prostřednictvím prvního, druhého a třetího opatření, a neprovedení odprodeje činnosti společnosti Citadele v oblasti správy majetku ve stanovené lhůtě (čtvrté opatření) s vnitřním trhem podle pravidel Unie v oblasti státní podpory navrhlo Lotyšsko řadu závazků, které jsou uvedeny v 64. až 73. bodě odůvodnění.

5.5.1 *Lhůta pro prodej společnosti Citadele a odprodej činnosti v oblasti správy majetku*

(64) Lotyšsko a společnost Citadele se zavazují, že se všemožně vynasnaží získat co nejdříve, nejpozději však do […], závazné nabídky na odkup celého podílu Lotyšské republiky ve společnosti Citadele (včetně činnosti v oblasti správy majetku). Prodej musí být dokončen nejpozději do […]. Rozhodnutí o vhodné struktuře a podmínkách prodeje (např. obchodní prodej nebo primární veřejná nabídka akcií) je ponecháno na uvážení Lotyšské republiky (a jejího poradce), pokud Lotyšská republika odprodá celý podíl ve společnosti Citadele nejpozději do […]. V případě primární veřejné nabídky akcií se Lotyšská republika zavazuje, že se s Komisí pro finanční a kapitálový trh dohodne na závazném prospektu do […].

(65) Lotyšsko a společnost Citadele se rovněž zavazují jmenovat správce převodu, pokud nebudou do […] obdrženy závazné nabídky nebo pokud nebude v případě primární veřejné nabídky akcií za stejným účelem s Komisí pro finanční a kapitálový trh dohodnut prospekt. V tomto případě přijme Lotyšská republika potřebná opatření s cílem zajistit, aby byl správce převodu jmenován a zahájil svou činnost ke dni […]. Má se za to, že správcem převodu může být jmenován i finanční poradce při prodeji společnosti Citadele, a to k […]. Je-li jmenován správce převodu, Lotyšsko a společnost Citadele se zavazují, že do […] obdrží závazné nabídky, které jsou pro všechny strany neodvolatelné, a že do […] uzavřou závaznou a nezrušitelnou smlouvu o prodeji celého podílu Lotyšské republiky ve společnosti Citadele, který bude dokončen nejpozději ke dni […].

(66) Lotyšsko a společnost Citadele se dále zavazují, že ke dni […] společnost Citadele […] novou oblast činnosti a zbývající činnost společnosti Citadele bude […], pokud Lotyšská republika neuzavře do […] závaznou a nezrušitelnou smlouvu předpokládající ukončení prodeje celého podílu Lotyšské republiky ve společnosti Citadele do […], nebo pokud primární veřejná nabídka akcií Lotyšské republice neumožní prodat celý její podíl ve společnosti Citadele do […].

(67) Lotyšsko a společnost Citadele se zavazují, že transakci týkající se prodeje a koupě celého podílu Lotyšské republiky ve společnosti Citadele ukončí do […]. Neuskuteční-li se prodej tohoto podílu do […], zavazují se, že společnost Citadele […] novou oblast činnosti a zbývající činnost společnosti Citadele bude […].

(68) Je-li v kterémkoli z opatření uvedených v 64. až 67. bodě odůvodnění společnost Citadele […], mohou být části činnosti společnosti Citadele, o něž projeví zájem třetí strany, prodány a převedeny Lotyšskou republikou a/nebo společností Citadele na tuto třetí stranu (aniž jsou dotčeny zásady […] a bez poskytnutí nové státní podpory).

5.5.2 *Další snížení výše povolených kapitálových příspěvků*

(69) Co se týká společnosti Reverta, v pozměňujícím rozhodnutí byla povolena přeměna státních vkladů a úroků (podpora likvidity) v celkové výši 118,7 milionu LVL na kapitál. Jelikož doposud byla na kapitál přeměněna pouze likvidní podpora ve výši 49,5 milionu LVL, navrhuje Lotyšsko snížit neprodleně a trvale maximální celkovou výši kapitálu, kterou může Lotyšsko poskytnout společnosti Reverta, na 49,5 milionu LVL, a to z předchozí částky ve výši 118,7 milionu LVL.

5.5.3 *Závazky týkající se opatření k většímu sdílení nákladů, a to zabráněním odlivu hotovosti k podřízeným věřitelům společnosti Reverta pocházejícím z dřívější doby*

(70) Lotyšsko uznává, že k zajištění slučitelnosti prvního, druhého a třetího opatření s vnitřním trhem jsou zapotřebí opatření k většímu sdílení nákladů. Tato opatření mimo jiné zajistí, aby z dodatečné státní podpory poskytnuté společnostem Reverta a Citadele neměly nepatřičný prospěch třetí strany.

(71) Za tímto účelem se Lotyšsko zavazuje, že zvýší předchozí závazky týkající se sdílení nákladů, a to rekapitalizací z vnitřních zdrojů od bývalých většinových akcionářů společnosti Parex banka, jejich přidružených podniků a ostatních věřitelů (dále jen „podřízení věřitelé z dřívější doby“), kteří poskytli podřízené úvěry (dále jen „podřízené úvěry z dřívější doby“).

(72) Společnost Reverta překročila částky podpory likvidity, které byly povoleny v konečném rozhodnutí o společnosti Parex, částečně kvůli vyplácení úroků u podřízených úvěrů z dřívější doby. Pokud by společnost Reverta tyto úroky nevyplatila nebo pokud by byly podřízené úvěry z dřívější doby odepsány ihned po vydání konečného rozhodnutí o společnosti Parex, nemuselo by Lotyšsko přijmout první, druhé a třetí opatření v rozsahu, v jakém byla tato opatření skutečně provedena.

(73) Na základě výše uvedených skutečností Lotyšsko navrhlo, že objasní a posílí své závazky, pokud jde o jistinu a úroky splatné s ohledem na podřízené úvěry z dřívější doby:

a) Společnosti Citadele a Reverta (bývalá Parex banka) a jejich přidružené podniky nevyplatí držitelům podřízeného dluhu nebo akcionářům s výjimkou lotyšského státu a EBRD úroky, dividendy ani kupóny ze stávajících kapitálových nástrojů (včetně prioritních akcií, akcií se zvláštním právem hlasování a nástrojů zahrnovaných do vyšší a nižší třídy tier 2) (splatné nebo vzniklé) ani neuplatní případná práva na koupi ve vztahu k těmto nástrojům, a to do doby splacení státní podpory poskytnuté společnosti Reverta a/nebo Citadele v plné výši, neexistuje-li právní povinnost tak učinit. Pokud existuje takováto právní povinnost, Lotyšsko se zavazuje, že ji co nejdříve zruší (každopádně nejpozději do 30. dubna 2015).

b) Lotyšsko se rovněž zavazuje, že u podřízených úvěrů z dřívější doby nebude splácet (do splacení veškeré státní podpory poskytnuté společnostem Reverta/Citadele v plné výši) neuhrazený dluh (jistinu), který bude:

   i) předmětem závazného nařízení, že platby na základě podřízených úvěrů z dřívější doby nejsou splatné a vymahatelné, nebo

   ii) přeměněn na kapitál tier 1 bez hlasovacích práv, nebo

   iii) odepsán,

   a to v rozsahu nezbytném k pokrytí záporné čisté hodnoty aktiv společnosti Reverta a pokud existuje náležitý právní základ.

c) Lotyšsko se zavazuje, že přijme veškerá nezbytná opatření, aby zajistilo, že právní předpisy potřebné k splnění výše uvedených závazků budou přijaty nejpozději do 30. dubna 2015.

5.6 **Reakce Lotyšska na připomínky třetí strany**

(74) Dne 6. června 2014 poskytlo Lotyšsko svou odpověď na připomínky třetí strany, které Komise obdržela. Lotyšsko uvedlo, že tvrzení uvedená v těchto připomínkách jsou nepodložená a s ohledem na rozhodnutí o zahájení řízení nemají žádný význam. Lotyšsko tvrzení třetí strany odmítlo a požadovalo, aby je Komise nebrala v potaz.

6. **POSOUZENÍ**

6.1 **Existence státní podpory na základě nových opatření**

(75) V čl. 107 odst. 1 SFEU je stanoveno, že podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem.

(76) Aby se opatření považovalo za státní podporu, musí být kumulativně splněny tyto podmínky: a) opatření musí být financováno ze státních prostředků; b) musí poskytovat selektivní výhodu, která může zvýhodnit určité podniky nebo určitá odvětví výroby; c) opatření narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž a může ovlivnit obchod mezi členskými státy.

6.1.1 *První opatření*

(77) Skutečnost, že poskytnutí podřízených úvěrů společnosti Parex banka ze strany Lotyšska představuje státní podporu, byla zjištěna v prvním rozhodnutí o podpoře na záchranu, v němž Komise schválila vydání podřízených dluhových nástrojů s pětiletou splatností jako slučitelné opatření podpory. Komise v té době rozhodla, že by investor v tržním hospodářství podřízený úvěr s pětiletou splatností neposkytl ([25]).

(78) Podřízené úvěry, které Lotyšsko společnosti Parex banka skutečně poskytlo, byly totožné jako opatření, které Komise schválila, s výjimkou toho, že měly delší dobu splatnosti, což společnosti Parex banka poskytlo dodatečnou výhodu.

(79) Podřízený dluh se sedmiletou splatností poskytne dlužníkovi větší výhodu než podřízený dluh s pětiletou splatností, jelikož se u jakékoli investice při prodloužení její splatnosti riziko pro investora zvyšuje. S ohledem na podřízený úvěr se sedmiletou splatností je ještě méně pravděpodobné, že by investor v tržním hospodářství poskytl podřízený úvěr s takovouto delší splatností, než v případě pětileté doby splatnosti. Z tohoto důvodu představuje delší splatnost podřízeného dluhu pro společnost Parex banka dodatečnou výhodu v porovnání s formou podřízeného dluhu, která byla schválena v rozhodnutích o podpoře na záchranu a v konečném rozhodnutí o společnosti Parex. Jelikož v prvním rozhodnutí o podpoře na záchranu již bylo konstatováno, že jsou splněny všechny ostatní požadavky na existenci státní podpory, představuje první opatření dodatečnou státní podporu.

6.1.2 *Druhé opatření*

(80) Dne 27. června 2013 povolilo Lotyšsko společnosti Citadele dodatečné osmnáctiměsíční prodloužení splatnosti u podřízených úvěrů ve výši 37 milionů LVL (z celkové částky ve výši 45 milionů LVL, kterou Lotyšsko v té době drželo).

(81) V rozhodnutí o zahájení řízení měla Komise vzhledem k neexistenci dalších argumentů za to, že by toto prodloužení splatnosti investor v tržním hospodářství nepovolil, jelikož v porovnání s předchozí formou podřízených úvěrů představuje dodatečná rizika. Komise se proto domnívala, že delší splatnost podřízeného dluhu představuje dodatečnou výhodu, kterou stát poskytl společnosti Citadele, v porovnání s formou podřízeného dluhu, jež byla schválena v rozhodnutích o podpoře na záchranu a v konečném rozhodnutí o společnosti Parex, představuje tudíž dodatečnou podporu.

(82) Lotyšsko uvedlo, že by se tržní investor racionálně rozhodl přijmout zvláštní opatření k zachování kapitálové přiměřenosti banky, aby ochránil hodnotu své investice. Lotyšsko proto v podstatě tvrdí, že druhé opatření společnost Citadele nezvýhodnilo, jelikož poskytnutí dodatečné podpory bylo v souladu se zásadou investora v tržním hospodářství.

(83) Komise nezpochybňuje skutečnost, že se na transakci, jako je druhé opatření, vztahuje zásada investora v tržním hospodářství. Připomíná však, že soudy Unie zdůraznily, že pokud se členský stát během správního řízení dovolává uvedeného kritéria, má v případě pochybností povinnost jednoznačně a na základě objektivních a ověřitelných skutečností prokázat, že prováděné opatření vydal v postavení akcionáře, a že v tomto ohledu lze

([25]) 40. bod odůvodnění prvního rozhodnutí o podpoře na záchranu.

zejména vyžadovat důkazy, z nichž je patrné, že toto rozhodnutí vychází z hospodářských hodnocení srovnatelných s těmi, které by za okolností daného případu prováděl pro účely určení budoucí výnosnosti uvedené investice racionální soukromý investor v postavení co nejpodobnějším postavení uvedeného státu předtím, než takovou investici uskuteční ([26]).

(84) V tomto kontextu se Komise domnívá, že tvrzení Lotyšska, že jednalo v souladu se zásadou subjektu v tržním hospodářství, nebylo doloženo příslušnými argumenty a podrobnou analýzou.

(85) Komisi nebyly za prvé předloženy žádné důkazy, že současně s rozhodnutím o provedení druhého opatření provedlo Lotyšsko ocenění své investice do společnosti Citadele. Tržní investor v postavení akcionáře by stanovil hodnotu společnosti Citadele, aby určil současnou hodnotu své investice do této banky před provedením druhého opatření (tudíž bez opatření) a po provedení tohoto opatření, a tyto dvě hodnoty by porovnal. Komise se domnívá, že tržní investor, který je motivován ziskem, by nejprve stanovil současnou hodnotu své investice do banky a poté by zjistil, zda je současná hodnota této investice chráněna dodatečným prodloužením splatnosti podřízených úvěrů. Pokud by výsledek tohoto posouzení ukázal, že hodnotu lze ochránit či ji dokonce zvýšit, pak by tržní investor, který je motivován ziskem, ve druhém kroku porovnal alternativní náklady ochrany (či zvýšení) hodnoty a rozdíl v hodnotě.

(86) Pokud Lotyšsko provedlo tuto analýzu, mělo by dokázat, že povolení delší splatnosti představovalo účinné opatření přinejmenším k ochraně hodnoty investice, a poté by mělo prokázat, že alternativní náklady provedení tohoto opatření byly nižší než nárůst hodnoty. Pouze v případě, jsou-li alternativní náklady povolení delší splatnosti nižší než ochrana hodnoty vyplývající z druhého opatření, může Komise souhlasit s tím, že Lotyšsko jednalo v souladu se zásadou investora v tržním hospodářství. Lotyšsko však neposkytlo stanovení hodnoty investice ani analýzu, která prokazuje, že alternativní náklady povolení delší splatnosti byly nižší než ochrana hodnoty v důsledku provedení druhého opatření.

(87) Z tohoto důvodu se Komise domnívá, že nelze mít za to, že druhé opatření je v souladu s jednáním subjektu v tržním hospodářství, který se nachází ve srovnatelné situaci jako Lotyšsko v červnu 2013.

(88) Stanovené principy použití zásady subjektu v tržním hospodářství za druhé každopádně vyžadují porovnání jednání racionálního soukromého investora v postavení co nejpodobnějším postavení daného členského státu ([27]). Při stanovení hodnoty investice do společnosti Citadele mělo proto Lotyšsko vzít v úvahu závazky uvedené v konečném rozhodnutí o společnosti Parex, které se týkaly prodeje této společnosti. V červnu 2013, v době provedení druhého opatření, zahrnovaly tyto závazky povinnost prodat společnost Citadele do 31. prosince 2014 a rovněž povinnost prodat společnost Citadele bez činnosti v oblasti správy majetku (jelikož činnost v oblasti správy majetku měla být odprodána zvlášť, pokud nebyla prodána do 30. června 2013). Jelikož dne 27. června 2013, kdy bylo prodloužení splatnosti povoleno, se pro činnost v oblasti správy majetku nenašel žádný kupující, závěr soukromého investora by byl ten, že činnost v oblasti správy majetku spolu se společností Citadele nelze prodat ve lhůtě, která byla v konečném rozhodnutí o společnosti Parex stanovena do dne 30. června 2013, a oba subjekty bylo proto nutno prodat samostatně.

(89) Soukromý akcionář banky v postavení co nejpodobnějším postavení daného členského státu by mimoto neměl důvod předpokládat, že od splnění těchto závazků bude upuštěno nebo že jejich splnění bude odloženo, jelikož veškeré tyto změny musela schválit Komise. Při stanovení hodnoty investice v červnu 2013 nebylo proto možno očekávat, že tyto povinnosti nebudou relevantní, jelikož nebylo možné předjímat, že Komise schválí změnu povinností před skončením období, v němž je mělo Lotyšsko splnit.

(90) Za účelem rozhodnutí, zda prodloužení splatnosti povolit, či nikoli musely proto parametry pro stanovení hodnoty investice Lotyšska do společnosti Citadele v červnu 2013 zahrnovat závazky, které byly uvedeny v konečném rozhodnutí o společnosti Parex. Lotyšsko nepředložilo žádné důkazy, že vzalo všechny tyto parametry v úvahu nebo že tehdejší hodnota jeho investice, která by vyplývala z jejich zohlednění, je vyšší než alternativní náklady povolení prodloužení splatnosti. Z tohoto důvodu se Komise domnívá, že

([26]) Rozsudek ve věci Komise v. EDF, C-124/10 P, ECLI: EU: C: 2012:318, body 82 a 84.
([27]) Za tímto účelem viz bod 20 rozsudku ve věci Itálie v. Komise, 303/88, ECLI: EU: C: 1991:136.

nelze mít za to, že druhé opatření je v souladu s jednáním subjektu v tržním hospodářství, který se nachází ve srovnatelné situaci jako Lotyšsko v červnu 2013.

(91) Za třetí, i kdyby Lotyšsko provedlo dostatečně podrobnou analýzu druhého opatření jakožto způsobu ochrany hodnoty jeho investice do společnosti Citadele v červnu 2013 a i kdyby vzalo při této analýze v úvahu omezení vyplývající z nadcházejícího prodeje společnosti Citadele a samostatného odprodeje činnosti v oblasti správy majetku, která by zohlednil subjekt v tržním hospodářství, tvrzení Lotyšska ohledně nákladů na druhé opatření a výše hodnoty investice do společnosti Citadele, která byla tímto opatřením údajně ochráněna, nejsou věrohodná.

(92) Ačkoli Lotyšsko na straně jedné tvrdí, že druhé opatření neznamenalo pro stát žádné náklady, toto tvrzení není doloženo bližšími údaji či důkazy ohledně posouzení nákladů, které Lotyšsko provedlo v době přijetí druhého opatření. Tato analýza alternativních nákladů a veškerých dalších nákladů souvisejících s druhým opatřením by byla nezbytnou podmínkou pro soukromého investora, který se snaží racionálně rozhodnout, zda má povolit prodloužení splatnosti podřízeného úvěru. Neposouzení nákladů vede Komisi k závěru, že by soukromý investor nebyl schopen posoudit vhodnost druhého opatření z hlediska maximalizace zisku.

(93) Ačkoli Lotyšsko na druhou stranu tvrdí, že druhé opatření ochránilo hodnotu investice Lotyšska do společnosti Citadele, toto tvrzení nedokládají charakteristiky investice členského státu do společnosti Citadele v červnu 2013. Komise podotýká, že u investora orientovaného na zisk závisí současná hodnota investice na vyhlídce na budoucí toky příjmů plynoucí z této investice (například v podobě dividend) ve spojení s kapitálovou hodnotou této investice v daném okamžiku (kterou lze odvodit například z ceny, kterou by za investici akcionáře kupující zaplatil v daném okamžiku, nebo z diskontované hodnoty ceny, kterou by za investici akcionáře kupující zaplatil v budoucnu). Všechny ukazatele, které má Komise k dispozici, naznačují, že hodnota investice Lotyšska do společnosti Citadele v červnu 2013 byla nízká, pokud byla vůbec kladná.

(94) Co se týká možných budoucích toků příjmů z investice Lotyšska do společnosti Citadele, nebyly předloženy žádné důkazy, které by prokazovaly, že v červnu 2013 mohli akcionáři od společnosti Citadele očekávat v dohledné době výplatu dividend. Posouzení provedené soukromým akcionářem banky v postavení co nejpodobnějším postavení daného členského státu s ohledem na očekávané příjmy z výplaty dividend by bylo spojeno s povinností prodat společnost Citadele do 31. prosince 2014. Ve studii, která je popsána v 61. bodě odůvodnění, je mimoto zjištěno, že by společnost Citadele byla bez činnosti v oblasti správy majetku ztrátová, což je závěr, který vyhlídku na prospěch z případné výplaty dividend dále snižuje, jelikož dne 27. června 2013 by subjekt v tržním hospodářství musel předpokládat, že společnost Citadele a činnost v oblasti správy majetku budou prodány samostatně.

(95) V době povolení prodloužení splatnosti neexistovaly žádné důkazy, že společnost Citadele bude schopna (vzhledem k očekávanému zisku a kapitálovému poměru) vyplatit dividendy do 31. prosince 2014, jelikož kapitálový poměr ve výši 10,3 %, jehož mělo být dosaženo do 31. prosince 2013, by jen nepatrně přesáhl požadovaný minimální kapitálový poměr ve výši 10 % a byl by podstatně nižší než kapitálový poměr ve výši […] %, který Komise pro finanční a kapitálový trh doporučila k odstranění stávajících a potenciálních rizik pro společnost Citadele. Soukromý investor by proto vzal v úvahu skutečnost, že v červnu 2013 existovala malá pravděpodobnost, že by akcionáři mohli v dohledné době od společnosti Citadele očekávat výplatu dividend.

(96) Pokud jde o kapitálovou hodnotu investice Lotyšska do společnosti Citadele v červnu 2013, studie předložená lotyšskými orgány, která je popsána v 61. bodě odůvodnění a která byla vypracována v únoru 2013, prokazuje, že by samostatný odprodej činnosti v oblasti správy majetku měl na společnost Citadele nepříznivý dopad. Soukromý investor v postavení co nejpodobnějším postavení Lotyšska v červnu 2013 by vzal v úvahu skutečnost, že přibližně o čtyři měsíce dříve nezávislý odborník zjistil, že prodejní hodnota společnosti Citadele bez činnosti v oblasti správy majetku je nižší než prodejní hodnota obou subjektů společně. Takovýto soukromý investor by proto potřeboval pádné důvody z hlediska maximalizace návratnosti přizpůsobené riziku, aby převzal dodatečná rizika související s povolením prodloužení splatnosti u podřízených úvěrů. Lotyšsko však nepředložilo žádné důkazy, pokud jde o takovéto pádné důvody k tomu, aby subjekt v tržním hospodářství v té době převzal tato dodatečná rizika. I když bylo prodloužení splatnosti povoleno, neexistovaly žádné důkazy, že by bylo možno

společnost Citadele bez činnosti v oblasti správy majetku prodat za […], což vede Komisi k závěru, že v červnu 2013 nemělo Lotyšsko […] s ohledem na ochranu své investice, což bylo […] pro provedení druhého opatření.

(97) Tyto další důvody vedly Komisi rovněž k tomu, že usuzovala, že druhé opatření nelze pokládat za opatření, které je v souladu s jednáním subjektu v tržním hospodářství, který se nachází ve srovnatelné situaci jako Lotyšsko v červnu 2013.

(98) Za čtvrté, Komise bere rovněž na vědomí, že EBRD, která byla v červnu 2013 kromě lotyšského státu jediným dalším akcionářem společnosti Citadele, splatnost podřízeného úvěru pro společnost Citadele neprodloužila, a že se Lotyšsko na EBRD neobrátilo, aby s ní projednalo účast na druhém opatření, jak je objasněno v 46. až 48. bodě odůvodnění. Nevynaložení jakékoli snahy o projednání sdílení nákladů na druhé opatření, pokud mělo toto opatření ochránit hodnotu investice do společnosti Citadele, je dalším signálem toho, že druhé opatření nebylo v souladu s požadavky zásady subjektu v tržním hospodářství.

(99) Komise v této souvislosti za prvé připomíná, že podle dopisu Komise pro finanční a kapitálový trh měla společnost Citadele na splnění nového ukazatele kapitálové přiměřenosti deset měsíců (od 1. března do 31. prosince 2013). Komise se v tomto ohledu domnívá, že by většinový akcionář využil celé desetiměsíční období k tomu, aby s ohledem na splnění nového kapitálového požadavku našel vhodné řešení, které minimalizuje jeho vlastní náklady. Tvrzení Lotyšska ohledně usnadnění prodeje společnosti Citadele nevysvětluje, proč bylo druhé opatření přijato (aniž byl osloven menšinový akcionář společnosti Citadele) do čtyř měsíců od obdržení dopisu Komise pro finanční a kapitálový trh, místo aby bylo využito celé zbývající období.

(100) I kdyby účast EBRD na prodloužení splatnosti znamenala opatření s odlišnými charakteristikami, než tomu bylo v případě druhého opatření, Lotyšsko nepředložilo žádné důkazy, že by toto odlišné opatření za účasti EBRD bylo méně účinné než druhé opatření nebo že by bylo pro většinového akcionáře v porovnání s náklady druhého opatření nákladnější.

(101) Co se týká tvrzení Lotyšska, že by prodloužení splatnosti podřízeného úvěru ze strany EBRD znamenalo dodatečnou zátěž v době prodeje společnosti Citadele, lotyšské orgány nepředložily žádné údaje, které by prokazovaly, že by toto prodloužení skutečně vedlo k dodatečným nákladům. Nebyla provedena žádná konkrétní studie týkající se nákladů na prodej společnosti Citadele po provedení druhého opatření v porovnání s náklady na hypotetický prodej společnosti Citadele po prodloužení splatnosti, jehož se zúčastnila i EBRD, s cílem odůvodnit tvrzení Lotyšska, že by to představovalo dodatečnou zátěž. Komise se domnívá, že by soukromý subjekt zvažující možnosti ochrany hodnoty své investice do společnosti Citadele byl přinejmenším schopen odkázat na stanovení alternativních nákladů souvisejících s prodloužením splatnosti podřízených úvěrů poskytnutých bance ze strany menšinového akcionáře společnosti Citadele s ohledem na její následný prodej.

(102) Jak je uvedeno v písm. c) 48. bodu odůvodnění, Lotyšsko uvedlo, že se domnívalo, že by EBRD byla ochotna prodloužit splatnost úvěrů, které poskytla společnosti Citadele. Komise se domnívá, že i kdyby účast EBRD znamenala větší složitost, soukromý většinový akcionář, který u svého stávajícího podřízeného dluhu zvažuje prodloužení splatnosti ve prospěch společnosti Citadele, by se přinejmenším obrátil na menšinového akcionáře, který byl rovněž držitelem podřízeného dluhu společnosti Citadele, aby zjistil, zda se tento i) bude podílet na nákladech na dodatečnou podporu pro společnost Citadele prodloužením splatnosti vlastních úvěrů, nebo ii) uzavře alternativní ujednání přímo s většinovým akcionářem s cílem uhradit většinovému akcionáři náklady na druhé opatření. S ohledem na použití zásady subjektu v tržním hospodářství nemůže Komise souhlasit s tím, že většinový akcionář společnosti převezme veškeré náklady spojené s ochranou hodnoty všech investic do této společnosti, a tím ochrání i hodnotu investice menšinového akcionáře, aniž by se na něj obrátil, aby jej požádal o příspěvek.

(103) Vzhledem k těmto faktorům představuje skutečnost, že EBRD nebyla v období od 1. března 2013 do 27. června 2013 oslovena, další signál, že druhé opatření nebylo provedeno v souladu s požadavky zásady subjektu v tržním hospodářství.

(104) U žádného ze čtyř důvodů uvedených v 85. až 103. bodě odůvodnění nebylo jednoznačně a na základě objektivních a ověřitelných důkazů zjištěno, že druhé opatření lze přičíst členskému státu v postavení soukromého akcionáře. Za této situace nemůže Komise souhlasit s tím, že společnost Citadele mohla za okolností, které odpovídají obvyklým tržním podmínkám, získat stejnou výhodu, jaká jí byla poskytnuta ze státních prostředků v podobě druhého opatření.

(105) Lotyšsko provedlo druhé opatření ve prospěch společnosti Citadele, která působí a bude působit na trzích otevřených mezinárodní hospodářské soutěži. Jakákoli výhoda poskytnutá ze státních prostředků proto nepříznivě ovlivní hospodářskou soutěž v bankovním sektoru a má dopad na obchod uvnitř Unie. Opatření je rovněž selektivní, jelikož zvýhodňuje pouze společnost Citadele. Opatření je financováno ze státních prostředků. Jak Lotyšsko objasnilo v 45. bodě odůvodnění, v červnu 2013 by žádný třetí subjekt v tržním hospodářství neprovedl za srovnatelných podmínek opatření podobné druhému opatření. Komise proto potvrzuje své dřívější předběžné hodnocení uvedené v rozhodnutí o zahájení řízení, že druhé opatření představuje dodatečnou státní podporu.

6.1.3 *Třetí opatření*

(106) Co se týká podpory likvidity, která byla poskytnuta společnosti Reverta, ta byla původně povolena v rámci slučitelných opatření státní podpory, která byla schválena v prvním rozhodnutí o podpoře na záchranu, a to ve formě státních vkladů. Komise bere na vědomí, že společnost Parex banka tehdy postrádala likvidní kolaterál a že Lotyšsko vložilo finanční prostředky s přihlédnutím k potřebám banky v oblasti likvidity v době, kdy žádný tržní investor nebyl vzhledem k nestabilní situaci společnosti Parex banka ochoten likviditu poskytnout ([28]).

(107) Po vydání konečného rozhodnutí o společnosti Parex (a rozdělení na dobrou a špatnou banku) byla podpora likvidity následně převedena na společnosti Citadele a Reverta. Prvně uvedená společnost již svůj podíl na podpoře likvidity v plné výši splatila. Společnost Reverta musela omezit částky podpory likvidity, kterou obdržela, jak bylo uvedeno v písm. c) 19. bodu odůvodnění. Výše podpory likvidity, která byla společnosti Reverta skutečně poskytnuta, však přesahuje i částky, které se předpokládaly podle pesimistického scénáře, jenž byl schválen v konečném rozhodnutí o společnosti Parex. Tato další podpora likvidity poskytuje společnosti Reverta dodatečnou výhodu v porovnání s podporou, která byla schválena v rozhodnutích o podpoře na záchranu a v konečném rozhodnutí o společnosti Parex. Lotyšsko neuvedlo, že při poskytnutí této likvidity jednalo jako tržní půjčovatel, ani nepředložilo žádné údaje, které by Komisi umožnily dospět k závěru, že společnost Reverta mohla za okolností, které odpovídají obvyklým tržním podmínkám, získat stejnou výhodu, jaká ji byla poskytnuta za státních prostředků ve formě třetího opatření. Žádný z ostatních prvků podpory likvidity kromě její výše se nezměnil a Komise vyvozuje závěr, že opatření představuje státní podporu.

(108) Na základě 106. a 107. bodu odůvodnění představuje vyšší podpora likvidity v porovnání se schválenými opatřeními podpory jednoznačně dodatečnou výhodu, jedná se tudíž o dodatečnou podporu (jelikož jsou i nadále splněna všechna ostatní kritéria podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy).

6.2 **Právní základ slučitelnosti nové dodatečné podpory**

(109) Podle čl. 107 odst. 3 písm. b) Smlouvy může Komise prohlásit podpory za slučitelné s vnitřním trhem, pokud mají „napravit vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu".

(110) Vzhledem k systémovému významu společnosti Parex banka (která byla v Lotyšsku přední bankou) a významu jejích úvěrových činností pro lotyšské hospodářství v době schválení opatření podpory Komise uznala, že by neřešení potíží banky mělo pro lotyšské hospodářství vážné důsledky.

(111) V rozhodnutích o podpoře na záchranu a v konečném rozhodnutí o společnosti Parex byla proto opatření podpory, která byla schválena pro společnost Parex banka, posouzena podle čl. 107 odst. 3 písm. b) Smlouvy a na základě sdělení ([29]), která byla přijata během finanční krize a která platila v době poskytnutí podpory.

([28]) 41. bod odůvodnění prvního rozhodnutí o podpoře na záchranu.

([29]) Sdělení Komise – Použití pravidel pro poskytování státní podpory na opatření přijatá ve vztahu k finančním institucím v souvislosti se současnou globální finanční krizí (dále jen „sdělení o bankovnictví z roku 2008") (Úř. věst. C 270, 25.10.2008, s. 8); sdělení Komise – Rekapitalizace finančních institucí během současné finanční krize: omezení podpory na nezbytné minimum a záruky proti neoprávněnému narušení hospodářské soutěže (dále jen „sdělení o rekapitalizaci") (Úř. věst. C 10, 15.1.2009, s. 2); sdělení Komise o nakládání se znehodnocenými aktivy v bankovním sektoru Společenství (dále jen „sdělení o znehodnocených aktivech") (Úř. věst. C 72, 26.3.2009, s. 1) a sdělení Komise o návratu k životaschopnosti a hodnocení restrukturalizačních opatření ve finančním sektoru v současné krizi podle pravidel pro státní podporu (dále jen „sdělení o restrukturalizaci") (Úř. věst. C 195, 19.8.2009, s. 9).

(112) Komise se domnívá, že se stejný právní základ vztahuje i na dodatečnou podporu, která byla poskytnuta prostřednictvím prvního a druhého opatření, a to vzhledem k době, kdy byla provedena, a jejich podobným charakteristikám jako v případě schválených opatření podpory.

(113) Co se týká třetího opatření, Komise musí provést posouzení slučitelnosti na základě aktualizovaných kritérií stanovených ve sdělení o bankovnictví z roku 2013 ([30]). Podpora, která byla zcela nebo částečně poskytnuta bez schválení Komisí (a tudíž v rozporu s čl. 108 odst. 3 Smlouvy) po zveřejnění sdělení o bankovnictví z roku 2013 v *Úředním věstníku Evropské unie*, musí být posouzena na základě uvedeného sdělení. Jelikož je třetí opatření uplatňováno nepřetržitě od roku 2011 až do současnosti, lze vyvodit závěr, že podpora byla částečně poskytnuta po 1. srpnu 2013, tj. po datu zveřejnění sdělení o bankovnictví z roku 2013 v *Úředním věstníku Evropské unie*.

6.3. **Slučitelnost podpory s vnitřním trhem**

6.3.1 *S ohledem na první opatření*

(114) Podřízený úvěr, který Lotyšsko poskytlo společnosti Parex banka, měl ode dne poskytnutí (22. května 2009) splatnost sedm let (tj. do 21. května 2016), která tudíž přesahovala maximální pětiletou splatnost, jež byla stanovena v prvním rozhodnutí o záchraně a posléze potvrzena v konečném rozhodnutí o společnosti Parex. Opatření nebylo Komisi oznámeno.

(115) Co se týká dodatečného opatření podpory, kterým je splatnost podřízených úvěrů přesahující splatnost stanovenou v rozhodnutích, Komise měla pochybnosti, zda bylo toto opatření omezeno na nezbytné minimum, a nemohla proto vyvodit závěr, že jsou splněna všechna kritéria slučitelnosti.

(116) V rozhodnutí o zahájení řízení Komise tudíž připomenula, že se v rozhodnutích o podpoře na záchranu mělo za to, že schválený podřízený úvěr pro společnost Parex banka s pětiletou splatností představuje úvěr, který je omezen na nezbytné minimum, pokud jde o jeho výši i splatnost. Na základě tohoto závěru se proto v rozhodnutích o podpoře na záchranu a v konečném rozhodnutí o společnosti Parex považoval podřízený úvěr s pětiletou splatností za slučitelný.

(117) Na základě tvrzení uvedených v rozhodnutích o podpoře na záchranu a v konečném rozhodnutí o společnosti Parex a vzhledem k tomu, že nebyly předloženy žádné nové argumenty, vyslovila Komise pochybnosti ohledně slučitelnosti prodloužené splatnosti podřízených úvěrů, které byly poskytnuty se sedmiletou splatností namísto původně schválené splatnosti v délce pěti let.

(118) Vzhledem k novým argumentům, které Lotyšsko předložilo po přijetí rozhodnutí o zahájení řízení a které byly uvedeny v oddíle 5.1, Komise znovu posoudí, zda podřízené úvěry se sedmiletou splatností, které Lotyšsko poskytlo společnosti Parex banka, splňují požadavek týkající se omezení podpory na nezbytné minimum, aby byla tato podpora slučitelná.

(119) Podle sdělení o bankovnictví z roku 2008 musí být opatření podpory z hlediska výše i formy nezbytné k dosažení sledovaného cíle. To znamená, že kapitálová injekce musí být v minimální výši, která je nezbytná k dosažení cíle. Cílem poskytnutí podřízeného úvěru kvalifikovaného jako kapitál tier 2 společnosti Parex banka bylo umožnit této společnosti, aby i nadále splňovala ukazatel kapitálové přiměřenosti, a zajistit, aby měla k dispozici dostatečný kapitál, aby mohla lépe čelit potenciálním ztrátám, a to v zájmu zamezení vážné poruše v lotyšském hospodářství.

(120) V prvním rozhodnutí o podpoře na záchranu byly minimální požadavky nezbytné k tomu, aby byly podřízené úvěry způsobilé jako kapitál tier 2 společnosti Parex banka, které Komise vzala v úvahu, založeny na použitelných lotyšských právních předpisech, jež Lotyšsko oznámilo ([31]). Bylo tudíž konstatováno, že minimální splatnost, která je nezbytná k tomu, aby se podřízený úvěr považoval za kapitál tier 2, činí pět let. Toto hodnocení se v následných rozhodnutích nezměnilo.

(121) Po přezkoumání doplňkových informací, které Lotyšsko poskytlo a které jsou zohledněny v 30. až 39. bodě odůvodnění, Komise uznává, že dodatečná omezení změnila charakteristiku podřízených úvěrů, která je nezbytná k tomu, aby se tyto úvěry považovaly až do roku 2010 plně za kapitál tier 2.

([30]) Sdělení Komise o použití pravidel pro poskytování státní podpory ve prospěch bank v souvislosti s finanční krizí od 1. srpna 2013 („sdělení o bankovnictví") (Úř. věst. C 216, 30.7.2013, s. 1).

([31]) 55. bod odůvodnění prvního rozhodnutí o podpoře na záchranu.

(122) Komise zejména bere na vědomí, že při stanovení minimální původní splatnosti podřízených úvěrů představoval zásadní prvek dopad kritérií rámce Basel II na výši podřízených úvěrů, které společnost Parex banka obdržela v roce 2009 a které jsou způsobilé jako kapitál tier 2. K dosažení hlavního cíle opatření, a to zajistit dostatečnou kapitalizaci společnosti Parex banka a zamezit vážné poruše v lotyšském hospodářství, bylo v době poskytnutí prvního podřízeného úvěru nutné náležitě uvážit amortizační faktor rámce Basel II.

(123) Komise se domnívá, že pokud by předpoklady a odhady, které Lotyšsko předložilo v době vydání rozhodnutí o podpoře na záchranu, náležitě a plně zohledňovaly amortizaci podřízených úvěrů podle pravidel Basel II, jak je uvedeno v 37. bodě odůvodnění, vedlo by to k odlišnému hodnocení splatnosti podřízených úvěrů a k závěru, že nezbytná minimální doba splatnosti činí sedm let, a nikoli pět let.

(124) Komise rovněž připomíná, že posouzení slučitelnosti podpory ve třetím rozhodnutí o podpoře na záchranu bylo založeno mimo jiné na závazku lotyšských orgánů, že své podíly ve společnosti Parex banka prodají co nejdříve, nejpozději však do tří let ode dne provedení prvních opatření na záchranu společnosti Parex banka ([32]), tj. nejpozději v roce 2011.

(125) Na základě těchto okolností se Komise domnívá, že stanovení původní splatnosti v délce sedmi let lze považovat za nezbytné minimum, aby bylo možno podřízené úvěry, které Lotyšsko poskytlo, považovat plně za kapitál tier 2 a aby bylo zajištěno, že společnost Parex banka dosáhne cílového ukazatele kapitálové přiměřenosti, a to z důvodu zachování stability lotyšského bankovního systému a rovněž dodržení závazku týkajícího se prodeje banky.

6.3.2 *S ohledem na neoznámené prodloužení splatnosti podřízených úvěrů (druhé opatření)*

(126) V rozhodnutí o zahájení řízení vyslovila Komise pochybnosti, zda lze dodatečnou podporu ve formě osmnáctiměsíčního prodloužení splatnosti podřízených úvěrů považovat za slučitelnou, jelikož stávající hodnocení bylo takové, že omezení podpory na nezbytné minimum zajišťuje pětiletá splatnost podřízeného dluhu, a k odůvodnění slučitelnosti nebyly předloženy žádné nové argumenty.

(127) Vzhledem k informacím, které Lotyšsko poskytlo po vydání rozhodnutí o zahájení řízení, bere Komise na vědomí, že v roce 2013 ([33]) došlo s ohledem na minimální kapitálové požadavky ke změnám právní úpravy.

(128) V této souvislosti byl Komisi předložen dopis Komise pro finanční a kapitálový trh ze dne 1. března 2013 určený společnosti Citadele. Dopis je reakcí bankovního regulačního orgánu na interní zprávu o hodnocení kapitálové přiměřenosti, kterou společnost Citadele předložila Komisi pro finanční a kapitálový trh s ohledem na svou finanční situaci k 30. červnu 2012.

(129) Dopis ze dne 1. března 2013 upozorňuje za prvé na skutečnost, že podle politických dokumentů Komise pro finanční a kapitálový trh musí všechny banky udržovat ukazatel kapitálové přiměřenosti vyšší než 10 %. Poté se v něm jednoznačně uvádí, že „pokud ukazatel kapitálové přiměřenosti banky a konsolidační skupiny klesne pod 10 %, má se za to, že banka a konsolidační skupina nemají k dispozici dostatečný kapitál, a Komise pro finanční a kapitálový trh může uložit nápravná opatření, například omezit činnosti banky“. V případě společnosti Citadele a její konsolidační skupiny dopis dodává, že k pokrytí stávajících a potenciálních rizik vyplývajících z činnosti společnosti Citadele musí ukazatel kapitálové přiměřenosti skupiny do konce roku 2013 dosáhnout […] %.

(130) Na základě tohoto dopisu Komise uznává, že společnost Citadele musela mít na konci roku 2013 ukazatel kapitálové přiměřenosti přinejmenším vyšší než 10 %, aby mohla v plném rozsahu pokračovat v činnosti.

(131) Komise připomíná, že hlavním cílem poskytnutí státní podpory ve formě podřízených úvěrů, jak bylo stanoveno v rozhodnutích o podpoře na záchranu a v konečném rozhodnutí o společnosti Parex, bylo zajistit dostatečnou kapitalizaci společnosti Parex banka (Citadele po roce 2010), aby se zamezilo vážné poruše v lotyšském hospodářství.

([32]) Jak je popsáno v 21. bodě odůvodnění třetího rozhodnutí o podpoře na záchranu.
([33]) Jak je popsáno v 40. bodě odůvodnění.

(132) Komise proto souhlasí s tím, že Lotyšsko muselo v červnu 2013 přijmout nápravná opatření, aby zamezilo rizikům vyplývajícím z nedodržení neočekávaného zvýšení požadavků orgánu dohledu ze strany společnosti Citadele. Aby se odstranil možný nedostatek kapitálu s ohledem na nové požadavky, bylo jedinou možností:

a) vložení dodatečných finančních prostředků – buď jako kapitálu tier 1, nebo kapitálu tier 2 (např. poskytnutí nových podřízených úvěrů) –, nebo

b) prodloužení splatnosti stávajících podřízených úvěrů s cílem změnit jejich míru amortizace a umožnit, aby ke kapitálu banky přispěl vyšší procentní podíl úvěrů.

(133) Tabulka 2 odráží srovnávací scénář mezi situací, kdy je za předpokladu, že všechny ostatní parametry zůstanou stejné, splatnost podřízeného dluhu v roce 2013 prodloužena (jak k tomu došlo prostřednictvím druhého opatření), a situací, kdy je splatnost zachována za stejných podmínek, za nichž byly úvěry původně poskytnuty. Na základě výpočtu Komise konstatuje, že by zachování splatnosti podřízených úvěrů vedlo za předpokladu, že všechny ostatní faktory zůstanou stejné, k tomu, že by společnost Citadele nedosáhla na konci roku 2013 ukazatele kapitálové přiměřenosti ve výši 10 %.

Tabulka 2

Srovnání ukazatele kapitálové přiměřenosti při prodloužení splatnosti a bez prodloužení:

Ukazatel kapitálové přiměřenosti v %	31. prosinec 2013
Finanční výhledy před osmnáctiměsíčním prodloužením splatnosti (stanovené v červnu 2013)	9,75
Skutečné údaje k 31. prosinci 2013 včetně prodloužení splatnosti	10,30 ([1])
Hypotetická situace bez osmnáctiměsíčního prodloužení splatnosti	9,30

([1]) Informace zveřejněné ve výroční zprávě společnosti Citadele za rok 2013, s. 75: http://west.citadele.lv/common/img/uploaded/doc/reports/annual_report_2013_en.pdf

(134) Vzhledem k tomu, že:

a) nový kapitálový požadavek musel být splněn do 31. prosince 2013;

b) činnost v oblasti správy majetku bylo nutno odprodat do 31. prosince 2013 a

c) kapitálový poměr přímo ovlivňuje amortizace podřízeného dluhu,

souhlasí Komise s tím, že druhé opatření představovalo účelné a účinné řešení k splnění nových požadavků na kapitálovou přiměřenost vztahujících se na společnost Citadele a že povolené prodloužení splatnosti představovalo nezbytné minimum k dosažení tohoto cíle. Toto řešení nevyžadovalo převod nové hotovosti (Lotyšsko se však muselo vzdát finančních prostředků, které by jinak musely být splaceny), přičemž se zabývalo žádostí orgánu dohledu, která vycházela z nutnosti zajistit finanční stabilitu.

(135) Komise hodnotí kladně i skutečnost, že k 31. prosinci 2013 překračoval ukazatel kapitálové přiměřenosti společnosti Citadele mírně požadovanou minimální 10 % výši ([34]), což potvrzuje názor, že povolené osmnáctiměsíční prodloužení splatnosti bylo omezeno na nezbytné minimum.

6.3.3 *S ohledem na neoznámenou podporu likvidity, která byla poskytnuta společnosti Reverta (třetí opatření)*

(136) Od roku 2011 poskytuje Lotyšsko společnosti Reverta podporu likvidity přesahující maximální výši, kterou Komise schválila v konečném rozhodnutí o společnosti Parex, a to podle základního scénáře i pesimistického scénáře. Tyto maximální částky jsou uvedeny v tabulce 3 ([35]). Skutečné částky podpory likvidity, z nichž měla společnost Reverta prospěch (oznámené Lotyšskem v revidovaném plánu restrukturalizace, který byl předložen v lednu 2014), jak je uvedeno v tabulce 4, trvale překračovaly maximální částky stanovené v konečném rozhodnutí o společnosti Parex:

([34]) Viz tabulka 2.
([35]) Tyto informace jsou uvedeny v tabulce 6 konečného rozhodnutí o společnosti Parex.

Tabulka 3

Omezení likvidity vztahující se na společnost Reverta podle konečného rozhodnutí o společnosti Parex:

V milionech LVL	1.8.2010	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013
Základní scénář	458	446	419	349	315
Optimistický scénář	458	446	419	356	322
Pesimistický scénář	458	446	419	344	307

Tabulka 4

Skutečné částky likvidity, z nichž měla společnost Reverta prospěch

V milionech LVL	1.8.2010	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013
Nesplacená podpora likvidity	446	446	428	385	363

(137) Podpora likvidity, která byla poskytnuta společnosti Reverta, byla původně schválena v rámci slučitelných opatření podpory, na něž se vztahovalo první rozhodnutí o podpoře na záchranu, a to ve formě státních vkladů.

(138) Po vydání konečného rozhodnutí o společnosti Parex (a rozdělení společnosti Parex banka na dobrou a špatnou banku) byla podpora likvidity následně převedena na společnosti Citadele a Reverta. Společnost Citadele již svůj podíl na podpoře likvidity splatila v plné výši, zatímco společnost Reverta musela omezit částky podpory likvidity, které obdržela. Výše podpory likvidity, kterou společnost Reverta skutečně obdržela, však přesahuje úrovně, které byly schváleny v konečném rozhodnutí o společnosti Parex.

(139) Posouzení plánu restrukturalizace v konečném rozhodnutí o společnosti Parex vycházelo z předpokladů, které byly v té době předloženy s ohledem na očekávaný příliv likvidity do společnosti Reverta, což by jí umožnilo začít splácet podporu likvidity ve formě státních vkladů do výše stanovené v konečném rozhodnutí o společnosti Parex ([36]).

(140) Částky, které nebudou podle očekávání splaceny, jak bylo popsáno v konečném rozhodnutí o společnosti Parex, byly v rozmezí od [0–100] milionů LVL (základní scénář) do [100–200] milionů LVL (pesimistický scénář). Podle nejnovějších odhadů peněžních toků, které Lotyšsko předložilo, má podpora likvidity přesahovat do roku 2017 výši stanovenou v konečném rozhodnutí o společnosti Parex, jak je uvedeno v tabulce 5:

Tabulka 5

Nadměrné částky likvidity poskytnuté společnosti Reverta v porovnání s plánem restrukturalizace z roku 2010

V milionech LVL	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017
Pesimistický scénář (původní plán restrukturalizace)	[250–300]	[250–300]	[200–250]	[150–200]
Odhadovaná podpora likvidity (aktualizace z roku 2014)	[300–350]	[250–300]	[250–300]	[250–300]
Rozdíl	(…)	(…)	(…)	(…)

([36]) 55. bod rozhodnutí konečného rozhodnutí o společnosti Parex.

(141) Komise má za to, že vzhledem k těmto potížím:

a) nižší kvalita a hodnota aktiv v porovnání s předpoklady uvedenými v plánu restrukturalizace a

b) pomalejší zpětné získávání kolaterálu a soudní spory s dlužníky,

došlo při získávání hotovosti k dvouleté prodlevě (jak je uvedeno v 45. bodě odůvodnění) v porovnání s tím, co se plánovalo v době přijetí konečného rozhodnutí o společnosti Parex. Tato prodleva si vyžádala vyšší státní podporu.

(142) Důvodem dodatečné potřeby podpory likvidity bylo proto zhoršení finanční situace společnosti Reverta v porovnání s odhady uvedenými v konečném rozhodnutí o společnosti Parex. Komise podotýká, že se poskytovaná podpora likvidity v minulých letech postupně zvyšovala v souladu s potížemi společnosti Reverta při zpětném získávání aktiv.

(143) Jak je uvedeno v 56. bodě odůvodnění, Lotyšsko tvrdí, že jelikož na kapitál byla z celkové částky podpory likvidity ve výši 118,7 milionu LVL přeměněna pouze částka ve výši 49,5 milionu LVL, měla zbývající částka podpory likvidity ve výši 69,2 milionu LVL za následek nadměrnou výši této podpory, a to přibližně o stejnou částku.

(144) Komise však připomíná, že jak je uvedeno v písm. b) 63. bodu odůvodnění konečného rozhodnutí o společnosti Parex, na kapitál lze přeměnit pouze státní vklady. Komise se proto domnívá, že nižší úroveň likvidity, která byla přeměněna na kapitál, nevede automaticky k nadměrné podpoře likvidity.

(145) Komise bere rovněž na vědomí, že v roce 2011 byla společnosti Reverta odebrána bankovní licence, což zamezilo nutnosti přeměnit na kapitál další likviditu, aby byl splněn regulatorní ukazatel likvidity. Komise proto uznává, že zánik kapitálových požadavků ([37]) umožnil Lotyšsku poskytnout společnosti Reverta nižší částku podpory na rekapitalizaci, než byla maximální částka této podpory, která byla schválena v rozhodnutích.

(146) Vzhledem k potížím, kterým společnost Reverta čelila při zpětném získávání aktiv, a omezené výši kapitálu potřebného po odebrání bankovní licence vyvozuje Komise závěr, že podpora likvidity, kterou společnost Reverta obdržela, byla omezena na minimum nezbytné k řádnému řízení procesu likvidace.

(147) Komise vyvozuje rovněž závěr, že dodatečná podpora likvidity je v souladu s požadavkem na sdílení nákladů, který je stanoven ve sdělení o bankovnictví z roku 2013. Komise zejména bere na vědomí, že v souladu s bodem 77 sdělení o bankovnictví z roku 2013 byl vlastní kapitál bývalých akcionářů společnosti Parex banka v plné výši odepsán a že se Lotyšsko nyní zavázalo zabránit poskytnutí další podpory ve prospěch držitelů podřízeného dluhu.

6.3.4 *S ohledem na porušení závazku týkajícího se odprodeje činnosti společnosti Citadele v oblasti správy majetku (čtvrté opatření)*

(148) Lotyšské orgány uvedly, že vzhledem k stávajícím problematickým podmínkám na trhu nebylo Lotyšsko s to nalézt ve stanovené lhůtě kupující, kteří by měli zájem o činnost společnosti Citadele v oblasti správy majetku, a nebude s to tak učinit ani v dohledné době.

(149) Lotyšské orgány připomenuly, že prodej společnosti Citadele byl spolu s jinými závazky určen jako klíčové opatření k odstranění narušení hospodářské soutěže, které bylo způsobeno opatřeními podpory. Vzhledem k zhoršující se finanční situaci společnosti Citadele v porovnání s předpokládanou situací v době vydání konečného rozhodnutí o společnosti Parex nelze společnost Citadele v dohledné době prodat.

(150) Lotyšsko dále uvedlo, že by spojení prodeje činnosti v oblasti správy majetku se společností Citadele zvýšilo zájem trhu o společnost Citadele a že prodloužení lhůty pro prodej s větší pravděpodobností umožní opětovnou privatizaci této společnosti.

([37]) Jak je objasněno v 53. až 57. bodě odůvodnění.

(151) Komise uznává, že finanční situace společnosti Citadele je v porovnání se situací, která se předpokládala v původním plánu restrukturalizace, horší. Toto hodnocení potvrdil i kontrolní správce ([38]) a odráží se rovněž v ukazatelích uvedených v tabulce 6:

Tabulka 6

Srovnání hlavních finančních ukazatelů s plánem restrukturalizace

	31. 12. 2013	
	Plán restrukturalizace	Skutečnost
Provozní výdaje/celkové příjmy	[50–60]	57,0 %
Znehodnocená aktiva/čisté úvěry	[0–5]	2,0 %
Čistý zisk (ztráta) v milionech LVL	[20–30]	10,8
Návratnost vlastního kapitálu v %	[20–30]	8,1 %
Vlastní kapitál/celková aktiva	[5–10]	6,9 %
Ukazatel kapitálové přiměřenosti	[10–20]	11,7 %

Vzhledem k nižší ziskovosti společnosti Citadele v porovnání s původním plánem restrukturalizace chápe Komise potíže při prodeji společnosti Citadele v krátké lhůtě.

(152) Komise připomíná, že závazek týkající se odprodeje činnosti v oblasti správy majetku spolu se závazkem prodat samotnou společnost Citadele byl v konečném rozhodnutí o společnosti Parex stanoven s cílem omezit narušení hospodářské soutěže, jelikož tyto závazky konkurentům umožňují, aby se ucházeli o tyto podniky ([39]).

(153) Komise hodnotí kladně, že po vydání konečného rozhodnutí o společnosti Parex zahájila společnost Citadele proces prodeje s cílem ověřit zájem trhu a rovněž ustanovila nezávislého odborníka, aby navrhl nejlepší prodejní strategii, jak je uvedeno v 61. a 62. bodě odůvodnění, jednala proto v dobré víře s cílem tyto závazky dodržet.

(154) Komise bere na vědomí, že Lotyšsko požaduje prodloužení lhůty pro dokončení prodeje činnosti v oblasti správy majetku v porovnání s lhůtami, k jejichž dodržení se zavázalo v roce 2009. Lotyšsko požaduje změnu konečného rozhodnutí o společnosti Parex týkající se odkladu původní lhůty pro odprodej činnosti v oblasti správy majetku za účelem jejího prodeje spolu se společností Citadele, a to na základě dodatečných závazků, které jsou stanoveny v 64. až 68. bodě odůvodnění.

6.3.5 *Kompenzační opatření k zmírnění narušení hospodářské soutěže a většímu sdílení nákladů*

(155) Aby Komise schválila změny konečných rozhodnutí, musí být tyto změny založeny na nových závazcích, které lze považovat za rovnocenné závazkům, jež byly přijaty původně ([40]). V tomto případě by opatření podpory byla i nadále slučitelná podle čl. 107 odst. 3 písm. b) Smlouvy pouze tehdy, nezmění-li se celková rovnováha původního rozhodnutí. V zájmu zachování původní rovnováhy by pozměněné závazky neměly mít nepříznivý dopad na životaschopnost příjemce podpory a celkový soubor závazků musí být z hlediska sdílení nákladů a kompenzačních opatření přinejmenším rovnocenný s přihlédnutím k požadavkům použitelných sdělení Komise.

([38]) Zpráva kontrolního správce o situaci k 31. prosinci 2013, která byla předložena dne 9. května 2014.
([39]) 152. bod odůvodnění konečného rozhodnutí o společnosti Parex.
([40]) Pokud jde o jiná podobná rozhodnutí, viz například rozhodnutí ve věci SA.29833 KBC – Prodloužení konečného termínu pro některé odprodeje realizované společností KBC a změna závazků týkajících se restrukturalizace (Úř. věst. C 135, 9.5.2012, s. 5); rozhodnutí ve věci SA.29833 KBC – Rychlejší ukončení ochranného opatření státu a změny plánu restrukturalizace společnosti KBC (Úř. věst. C 163, 8.6.2013, s. 1); rozhodnutí ve věci SA.34539 Commerzbank – Změna plánu restrukturalizace společnosti Commerzbank (Úř. věst. C 177, 20.6.2012, s. 20).

(156) V této souvislosti hodnotí Komise soubor závazků, které Lotyšsko předložilo a které jsou uvedeny v 64. až 73. bodě odůvodnění, kladně, jelikož tyto závazky přispějí k odstranění možného narušení hospodářské soutěže v důsledku prvního, druhého, třetího a čtvrtého opatření a k zajištění náležitého sdílení nákladů ze strany akcionářů společností, které jsou příjemci podpory.

(157) V oddíle 4 sdělení o restrukturalizaci se vyžaduje uplatňování účinných a přiměřených opatření k omezení narušení hospodářské soutěže.

(158) Konečné rozhodnutí o společnosti Parex obsahovalo řadu takovýchto opatření, z nichž byl zásadní závazek Lotyšska prodat nebo zařídit prodej společnosti Citadele do 31. prosince 2015 ([41]). Komise považovala závazky týkající se prodeje společnosti Citadele v této lhůtě za dostačující a přiměřené, aby se zamezilo narušení hospodářské soutěže v důsledku státní podpory, která byla společnosti Parex banka poskytnuta, a to společně se zmenšením velikosti společnosti Citadele a omezením její přítomnosti na trhu.

(159) V rozhodnutí o zahájení řízení se Komise domnívala, že původní delší splatnost podřízeného dluhu i osmnáctiměsíční prodloužení této splatnosti v roce 2013 poskytly společnosti Parex banka dodatečné výhody v porovnání s formou podřízeného dluhu, která byla schválena v rozhodnutích o podpoře na záchranu a v konečném rozhodnutí o společnosti Parex.

(160) Komise v této souvislosti vítá závazek Lotyšska přesunout lhůtu pro dokončení prodeje společnosti Citadele z 31. prosince 2015 na […] jako opatření kompenzující dodatečnou výhodu, která vyplývá z delší splatnosti podřízených úvěrů. Rychlejší prodej společnosti Citadele přispěje k zachování rovných podmínek.

(161) Komise bere mimoto na vědomí, že Lotyšsko přijalo jednoznačný závazek […], nedojde-li k prodeji v této dřívější lhůtě. Tento závazek poskytuje dodatečnou záruku (jež nebyla v původním plánu restrukturalizace výslovně obsažena), která zajistí náležité zmírnění narušení hospodářské soutěže, jelikož dříve než […] bude společnost Citadele […]

(162) Komise hodnotí kladně i skutečnost, že se Lotyšsko zavázalo dále snížit objem kapitálu, který mohou lotyšské orgány poskytnout společnosti Reverta, jak je uvedeno v 69. bodě odůvodnění.

(163) V oddíle 3 sdělení o restrukturalizaci je stanoveno, že by banky a jejich akcionáři měli přispět na restrukturalizační náklady v maximální možné míře, aby byla podpora omezena na nezbytné minimum, aby se odstranilo narušení hospodářské soutěže a omezil morální hazard.

(164) V této souvislosti bere Komise na vědomí dodatečná kompenzační opatření, která Lotyšsko navrhlo s cílem zajistit, aby třetí strany neměly prospěch z dodatečné podpory, kterou společnost Reverta obdržela, a to závazek týkající se opatření k většímu sdílení nákladů, jak je popsáno v 70. až 73. bodě odůvodnění.

(165) Lotyšsko se zavazuje, že společnosti Citadele a Reverta (bývalá Parex banka) a jejich přidružené podniky nevyplatí držitelům podřízeného dluhu nebo akcionářům s výjimkou lotyšského státu a EBRD úroky, dividendy ani kupóny ze stávajících kapitálových nástrojů (včetně prioritních akcií, akcií se zvláštním právem hlasování a nástrojů zahrnovaných do vyšší a nižší třídy tier 2) (splatné nebo vzniklé) ani neuplatní případná práva na koupi ve vztahu k těmto nástrojům, a to do doby splacení státní podpory poskytnuté společnosti Reverta a/nebo Citadele v plné výši, neexistuje-li právní povinnost tak učinit. Lotyšsko se v této souvislosti rovněž zavazuje, že takovéto právní povinnosti zruší co nejdříve, nejpozději však do 30. dubna 2015. Držitelé stávajících kapitálových nástrojů proto neobdrží žádnou platbu, jelikož tyto stávající kapitálové nástroje nenesou žádný povinný kupón a při likvidaci společnosti Reverta (k níž dojde do konce roku 2017) budou zařazeni za přednostní dluh. Jelikož má společnost Reverta záporný kapitál, bude pro držitele těchto kapitálových nástrojů prakticky nemožné získat jakoukoli platbu nebo úhradu.

(166) Kromě závazků uvedených v 165. bodě odůvodnění se Lotyšsko rovněž zavazuje, že u podřízených úvěrů z dřívější doby nebude splácet neuhrazený dluh (jistinu), dokud nebude splacena v plné výši veškerá státní podpora pro společnosti Reverta/Citadele, a to v rozsahu nezbytném k pokrytí záporné čisté hodnoty aktiv společnosti Reverta a pokud existuje náležitý právní základ. Za tímto účelem bude neuhrazený dluh (jistina) u podřízených úvěrů z dřívější doby i) předmětem závazného nařízení, že platby na základě podřízených úvěrů

([41]) 76. bod odůvodnění konečného rozhodnutí o společnosti Parex.

z dřívější doby nejsou splatné a vymahatelné, nebo ii) přeměněn na kapitál tier 1 bez hlasovacích práv nebo iii) odepsán. Vzhledem k tomu, že vnitrostátní právní předpisy v současnosti neposkytují vhodný právní základ, který by umožnil tento závazek dodržet, se Lotyšsko v této souvislosti dále zavazuje, že přijme veškerá nezbytná opatření s cílem zajistit, aby byly právní předpisy potřebné k dodržení tohoto závazku přijaty nejpozději do 30. dubna 2015.

(167) Komise vítá závazky Lotyšska uvedené v 165. a 166. bodě odůvodnění, jelikož omezením splácení jistiny a úroků s ohledem na podřízené úvěry z dřívější doby a kapitálové nástroje společností Reverta a Citadele zajišťují dodatečné sdílení nákladů.

(168) Komise proto konstatuje, že navrhovaná kompenzační opatření, která jsou uvedena v oddíle 5.5, lze považovat za přiměřená a rovnocenná (z hlediska účinnosti) závazkům, které Lotyšsko navrhlo dříve a které Komise schválila v konečném rozhodnutí o společnosti Parex ve znění pozměňujícího rozhodnutí. Navrhovaná kompenzační opatření sledují stejný cíl, kterým je omezení narušení hospodářské soutěže. Tato opatření jsou náležitě zacílená, jelikož mají omezit narušení hospodářské soutěže na trzích, na nichž společnost Citadele působí.

(169) Komise proto vyvozuje závěr, že pozměněné závazky jsou rovnocenné původním závazkům, pokud jde o obnovení životaschopnosti, sdílení nákladů a zmírnění narušení hospodářské soutěže. Nahrazení původních závazků novými závazky nemění slučitelnost podpory s vnitřním trhem, jak bylo uvedeno v konečném rozhodnutí o společnosti Parex ve znění pozměňujícího rozhodnutí.

7. **ZÁVĚR**

(170) Komise vyjadřuje politování nad tím, že Lotyšsko provedlo protiprávně první, druhé a třetí opatření v rozporu s čl. 108 odst. 3 Smlouvy a že porušilo závazek týkající se odprodeje činnosti společnosti Citadele v oblasti správy majetku ve lhůtě stanovené v konečném rozhodnutí o společnosti Parex (čtvrté opatření).

(171) Z výše uvedených důvodů a s ohledem na dodatečné závazky, které Lotyšsko a společnost Citadele přijaly, však

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Níže uvedená opatření představují státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy:

a) poskytnutí podřízených úvěrů společnosti Parex banka s původní splatností delší, než bylo schváleno v rozhodnutích o podpoře na záchranu a v konečném rozhodnutí o společnosti Parex (první opatření);

b) povolení dodatečného osmnáctiměsíčního prodloužení splatnosti u podřízených úvěrů ve výši 37 milionů LVL společnosti Citadele (druhé opatření);

c) poskytnutí podpory likvidity společnosti Reverta přesahující maximální výši schválenou Komisí v konečném rozhodnutí o společnosti Parex (třetí opatření).

Článek 2

Opatření podpory uvedená v článku 1 jsou na základě závazků přijatých Lotyšskem, které jsou uvedeny v příloze I, slučitelná s vnitřním trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. b) Smlouvy.

Článek 3

Lhůty pro odprodej činnosti společnosti Citadele v oblasti správy majetku, a to do 30. června 2013 bez správce převodu, nebo do 31. prosince 2013 s pomocí správce převodu (čtvrté opatření), které byly uvedeny v 73. bodě odůvodnění opraveného rozhodnutí Komise ve věci K(2010) 6202 v konečném znění ze dne 15. září 2009 o státní podpoře C 26/09 (ex N 289/09), kterou zamýšlí poskytnout Lotyšsko na restrukturalizaci podniku AS Parex banka, jsou pozměněny v souladu se závazkem, který Lotyšsko přijalo a který je uveden v příloze II.

Článek 4

Toto rozhodnutí je určeno Lotyšské republice.

V Bruselu dne 9. července 2014.

Za Komisi
Joaquín ALMUNIA
místopředseda

PŘÍLOHA I

Lotyšské orgány navrhují, že objasní a posílí své závazky, pokud jde o jistinu a úroky splatné s ohledem na podřízené úvěry z dřívější doby:

a) Společnosti Citadele banka a Reverta (bývalá Parex banka) a jejich přidružené podniky nevyplatí držitelům podřízeného dluhu nebo akcionářům s výjimkou lotyšského státu a Evropské banky pro obnovu a rozvoj (EBRD) úroky, dividendy ani kupóny ze stávajících kapitálových nástrojů (včetně prioritních akcií, akcií se zvláštním právem hlasování a nástrojů zahrnovaných do vyšší a nižší třídy tier 2) (splatné nebo vzniklé) ani neuplatní případná práva na koupi ve vztahu k těmto nástrojům, a to do doby splacení státní podpory poskytnuté společnosti Reverta a/nebo Citadele v plné výši, neexistuje-li právní povinnost tak učinit. Pokud existuje takováto právní povinnost, Lotyšsko se zavazuje, že ji co nejdříve zruší (každopádně nejpozději do 30. dubna 2015).

b) Lotyšské orgány se rovněž zavazují, že u podřízených úvěrů z dřívější doby nebudou splácet (do splacení veškeré státní podpory poskytnuté společnostem Reverta/Citadele v plné výši) neuhrazený dluh (jistinu), který bude:

   i) předmětem závazného nařízení, že platby na základě podřízených úvěrů z dřívější doby nejsou splatné a vymahatelné, nebo

   ii) přeměněn na kapitál tier 1 bez hlasovacích práv nebo

   iii) odepsán,

   a to v rozsahu nezbytném k pokrytí záporné čisté hodnoty aktiv společnosti Reverta a pokud existuje náležitý právní základ.

c) Lotyšské orgány se zavazují, že přijmou veškerá nezbytná opatření, aby zajistily, že právní předpisy potřebné k splnění výše uvedených závazků budou přijaty nejpozději do 30. dubna 2015.

d) Maximální celková výše kapitálu, kterou lotyšské orgány poskytnou společnosti Reverta, se sníží na 49,5 milionu LVL, a to z předchozí částky ve výši 118,7 milionu LVL.

PŘÍLOHA II

(1) Lotyšské orgány a společnost Citadele se zavazují, že se všemožně vynasnaží získat co nejdříve, nejpozději však do […], závazné nabídky na odkup celého podílu Lotyšské republiky ve společnosti Citadele (včetně činnosti v oblasti správy majetku). Prodej musí být dokončen nejpozději do […]. Rozhodnutí o vhodné struktuře a podmínkách prodeje (např. obchodní prodej nebo primární veřejná nabídka akcií) je ponecháno na uvážení Lotyšské republiky (a jejího poradce), pokud Lotyšská republika odprodá celý podíl ve společnosti Citadele nejpozději do […]. V případě primární veřejné nabídky akcií se Lotyšská republika zavazuje, že se s Komisí pro finanční a kapitálový trh dohodne na závazném prospektu do […].

(2) Lotyšské orgány a společnost Citadele se rovněž zavazují jmenovat správce převodu, pokud nebudou do […] obdrženy závazné nabídky nebo pokud nebude v případě primární veřejné nabídky akcií za stejným účelem s Komisí pro finanční a kapitálový trh dohodnut prospekt. V tomto případě přijme Lotyšská republika potřebná opatření s cílem zajistit, aby byl správce převodu jmenován a zahájil svou činnost ke dni […]. Má se za to, že správcem převodu může být jmenován i finanční poradce při prodeji společnosti Citadele, a to k […]. Je-li jmenován správce převodu, lotyšské orgány a společnost Citadele se zavazují, že do […] obdrží závazné nabídky, které jsou pro všechny strany neodvolatelné, a že do […] uzavřou závaznou a nezrušitelnou smlouvu o prodeji celého podílu Lotyšské republiky ve společnosti Citadele, který bude dokončen nejpozději ke dni […].

(3) Lotyšské orgány a společnost Citadele se dále zavazují, že ke dni […] společnost Citadele […] novou oblast činnosti a zbývající činnost společnosti Citadele bude […], pokud Lotyšská republika neuzavře do […] závaznou a nezrušitelnou smlouvu předpokládající ukončení prodeje celého podílu Lotyšské republiky ve společnosti Citadele do […], nebo pokud primární veřejná nabídka akcií Lotyšské republice neumožní prodat celý její podíl v nové bance do […].

(4) Lotyšské orgány a společnost Citadele se zavazují, že transakci týkající se prodeje a koupě celého podílu Lotyšské republiky ve společnosti Citadele ukončí do […]. Neuskuteční-li se prodej tohoto podílu do […], zavazují se, že společnost Citadele […] novou oblast činnosti a zbývající činnost společnosti Citadele bude […] od […].

(5) Je-li v kterémkoli z výše uvedených opatření společnost Citadele […], mohou být části činnosti společnosti Citadele, o něž projeví zájem třetí strany, prodány a převedeny Lotyšskou republikou a/nebo společností Citadele na tuto třetí stranu (aniž je dotčena zásada […] a bez poskytnutí nové státní podpory).